

THEOSOFIA

In dit nummer:

- *Toenadering tot het goddelijke,*
Tim Boyd
- *Wat is spiritualiteit?,*
Angels Torra Buron
- *Handicap, karma en de bedoeling ervan,*
Jim Colbert
- *Theosofie en het Kashmir śaivism,*
V.V. Chalam
- *De religies van de toekomst,*
Vicente Hao Chin, Jr.
- *Zijn wij wel onderzoekers?,*
G. Ramanathan
- *Interview met Jo en Trinette Stots*

Vrijheid van denken

The Theosophical Society (Adyar) heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van, zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven.

Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden.

Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meninge n of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van The Theosophical Society (Adyar) ernstig om deze fundamentele principes van de vereniging te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 119 • nr. 2 - juni 2018
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland

Redactie
Els Rijnker (hoofdred.)

Theosofische Vereniging
in Nederland
Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam

Abonnementen
Nederland en België
voor 2018 - € 25,-

Daarbuiten worden
extra verzendkosten in
rekening gebracht.
Administratiekosten
bij herinnering € 5,-.
Losse nummers € 7,-
excl. verzendkosten.

Schilderij voorpagina
"Voorjaarsbloemen" door
Magdalena de Coninck
www.deconinck.exto.nl

Opmaak Theo Mondij

© 2018
Secretariaat redactie:
T.V.N.
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag
worden verveelvoudigd
en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk,
fotokopie, of op enig andere
wijze, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

Inhoud

<i>Toenadering tot het goddelijke,</i> Tim Boyd	49
<i>Wat is spiritualiteit?,</i> Angels Torra Buron	55
<i>Handicap, karma en de bedoeling ervan,</i> Jim Colbert	63
Activiteitenagenda	69
<i>Theosofie en het Kashmir saivism,</i> V.V. Chalam	73
<i>De religies van de toekomst,</i> Vicente Hao Chin, Jr.	77
<i>Zijn wij wel onderzoekers?,</i> G. Ramanathan	87
<i>Interview met Jo en Trinette Stots,</i> Arend Heijbroek	90
Bestuurstafel	92
Adressen Theosofische Vereniging	94

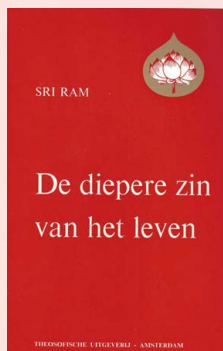
De Theosofische Vereniging in Nederland is niet
verantwoordelijk voor enigerlei mening in dit tijdschrift
tot uiting gebracht, tenzij vervat in een officieel document.

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154 - 1074 VM Amsterdam - Telefoon: 020 676 5672

E-mail: books@theosofie.nl - Website: www.theosofie.nl

Open: woensdag t/m zaterdag van 13:00 - 17:00 uur

N. Sri Ram

De diepere zin van het leven

Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland, 1970

108 blz., Paperback

ISBN: 9789061750246 – Prijs € 4,25

Alleen een volkomen rustig en onbeïnvloed bewustzijn kan de waarheid waarmee het in aanraking komt zuiver weerspiegelen. En die waarheid zal ons een oneindig visioen openbaren van alles wat het leven kan betekenen. Wanneer ons denkvermogen al onze vooroordelen en gehechtheden zou kunnen loslaten, zou dit de meest ver strekkende consequenties hebben.

Pedro Oliveira

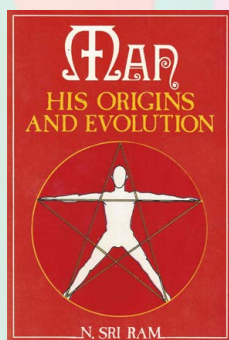
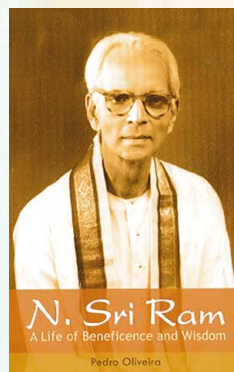
N. Sri Ram – A Life of Beneficence and Wisdom

Theosophical Publishing House Adyar, 2009

223 blz., Paperback

ISBN: 9788170595618 – Prijs € 7,50

“Theosofie bestaat zodat wij onszelf en de wereld kunnen veranderen. Haar waarheden zijn er altijd, en zijn ook in de huidige tijd de middelen om moeilijkheden te overwinnen”. Een biografie van N. Sri Ram, vijfde president van de Theosophical Society, zal de lezers zeker inspireren. De speciale kwaliteiten die hij inbracht leidden tot een geest van bescheidenheid en dienstbaarheid. Met zijn zachtaardige en geduldige karakter benadrukte Sri Ram dat theosofie niet alleen uitleg gaf over de processen in de natuur, de mens en het universum, maar dat theosofie vooral ook de mens kan transformeren.

N. Sri Ram

Man, His Origins and Evolution

Theosophical Publishing House, herdruk 1994

99 blz., Paperback

ISBN: 817059233X – Prijs € 5,00

N. Sri Ram was ruim twintig jaar, van 1953 tot 1973, internationaal president van de Theosophical Society. Zijn publicaties tonen zowel zijn oosterse achtergrond als zijn grote kennis van het moderne denken en van de wetenschap, maar ook een subtiel begrip van menselijke problemen. Met zijn ongecompliceerde schrijfstijl is Sri Ram in staat om de meest diepzinnige ideeën op een heldere manier te verwoorden.

Toenadering tot het goddelijke **Tim Boyd**

Tim Boyd is International President van The Theosophical Society (Adyar).

Dit artikel verscheen in *The Theosophist* met als titel *Approaching the Divine*.

In de begintijd van de Theosophical Society (Adyar) stond H.P. Blavatsky (HPB) bekend om haar kritiek op het doen en laten van de kerk en de vorm die het christendom in haar tijd had aangenomen. Dat is begrijpelijk, gezien de koloniale situatie, in het bijzonder in India. Voor HPB was het een zaak van *een onverschrokken verdediging van hen die onrechtvaardig worden aangevallen*. Ik geloof dat zij vond dat je iets moest doen tegen het opleggen van een op een slechte manier beoefende vreemde religie aan een cultuur waar de bestaande benadering van het goddelijke grote waarde had. Natuurlijk pakte ze dat op haar eigen strijdvaardige manier aan.

In haar geschriften vinden we vaak kritiek op de manier waarop men het begrip God in de kerk benaderde. Zij gebruikte in haar geschriften zelden het woord 'God', dat wil zeggen niet op de manier van de gebruikelijke christelijke praktijk, en áls ze het deed, was dat vaak om te wijzen op de beperkingen die men oplegde aan dit potentieel grote en verheffende principe. Ze was niet tegen God, maar tegen de verdraaide beschrijving die voortkwam uit een gebrekkige filosofie; ze was tegen het feit dat deze karikatuur van goddelijkheid werd opgedrongen aan een koloniale bevolking.

Het idee van een absolute, oneindige, allerhoogste intelligentie, en die vervolgens personifiëren, benoemen en beschrijven in termen van menselijke beperkingen als woede, toorn, misnoegen, en daaraan een grote hoeveelheid beperkende eigenschappen toeschrijven, dat alles zag zij als een verwrongen redenering. Daar ging ze dus tegenin. Vanuit HPB's gezichtspunt zou men alleen over het absolute kunnen spreken in termen als 'duisternis' en 'niets': 'nothingness' in de zin dat het absolute volledig zonder attributen of eigenschappen is; het is niet verbonden met wat dan ook. Zodoende was 'niets' of 'niet-iets' de meest passende manier om het te omschrijven.

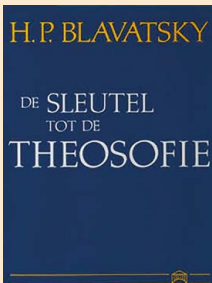
Degenen die in de theosofische traditie HPB opvolgden (Annie Besant, C.W. Leadbeater, I.K. Taimni en anderen) hadden geen moeite om het woord 'God' te gebruiken in een specifieke betekenis. In *De Sleutel tot de Theosofie* neemt HPB de rol op zich van onderzoeker én van de theosoof die allerlei vragen beantwoordt. In het boek stelt zij een heel directe vraag aan de theosoof: *Geloof u in God?* Het is een directe, ogenschijnlijk eenvoudige vraag. Het antwoord dat zij geeft op die vraag is onthullend. Het antwoord is niet 'ja' of 'nee'. Het is: *Dat hangt ervan af wat je bedoelt met die uitdrukking [God]*. Vervolgens beschrijft zij alles dat *niet* zou moeten behoren tot een werkzaam geloof in het goddelijke. Daaronder vallen dingen als een persoonlijkheid of iets dat kan worden beschreven met een persoonlijk voornaamwoord zoals 'hem' of 'haar'. Waar we wel in geloven, zegt ze, is een 'universele, goddelijke essentie'. Annie Besant en anderen hadden een heel duidelijk idee wat ze bedoelden als ze de term 'God' gebruikten.

Waar je ook heen gaat en welk tijdperk in de wereldgeschiedenis je ook onderzoekt, er is altijd een of andere voorstelling van het goddelijke geweest, iets dat gelijk is aan het begrip 'God'. Gedurende de laatste honderd jaar konden we getuige zijn van een experiment op grote schaal, van een zeer gerichte en moedwillige poging om religieus geloof uit te roeien. Het experiment speelde zich af in de Sovjet-Unie en in communistisch China, waar de bevolking doordrenkt was van verschillende benaderingswijzen van het goddelijke, maar waar men moest leven onder een nieuwe sociale orde waarin religieuze praktijk of geloof niet langer was toegestaan. Het was niet alleen niet toegestaan, er werden extreme straffen opgelegd aan iedereen die betrappt werd bij godsdienstbeoefening. Het overheersende idee in deze communistische samenlevingen was dat religie iets onnatuurlijks is dat aan het menselijk bewustzijn is opgelegd en dat dit vanzelf zal uitsterven als het zichzelf niet meer mag uitdrukken. Dat experiment werd gedurende drie generaties uitgevoerd, dus de kinderen van de kinderen die voor het eerst onder dat experiment vielen werden opgevoed zonder openlijke religieuze uitdrukkingvorm.

Toen de regimes aan hun einde kwamen was het fascinerend om te zien hoe plotseling de religieuze impuls weer in alle hevigheid opkwam alsof die nooit was weg geweest. Hoewel de mensen die deze religies hadden beoefend lichamelijk kapot waren gemaakt, of hun geest vervormd door gevangenschap of 'heropvoeding', waren de beginselen van de religieuze impuls op de één of andere manier onaangestast gebleven. Vanuit theosofisch standpunt is het duidelijk: de bron van de religieuze impuls ligt diep vanbinnen, buiten het bereik van materiële, of zelfs van emotionele en mentale krachten.

Een uitdrukking in theosofische literatuur zegt: *geloof is onbewuste kennis*. De reden van dit voortdurend opwellen van het goddelijke in het hart van de mensheid is de aanwezigheid van een 'weten' dat het het bewustzijn te boven gaat. Het ligt buiten het bereik van het mentale begripen, maar oefent voortdurend invloed uit op het denkvermogen. We weten ervan, en het kan niet verdwijnen. Er bestaat een 'essentiële, universele goddelijke essentie' die voortdurend het leven van alles en iedereen beïnvloedt.

HPB stond ook kritisch tegenover bidden, tenminste tegenover de manier waarop dit in de kerk van haar tijd werd beoefend, en trouwens ook in de kerk van onze tijd. Net als haar reactie op de filosofisch onjuiste benadering van God, verzwakte gebed zoals dat gewoonlijk werd begrepen en beoefent namelijk volgens haar de persoon die aan het bidden was. Net als bij het concept 'God' was ze niet tegen gebed opzich, maar wel tegen het vervormde begrip van de gewone beoefenaar. Uiteindelijk is gebed één van de technieken van het spirituele leven die overal op de wereld gevonden en beoefend wordt. Een aantal van de werkelijk groten van de mensheid gedurende de geschiedenis is beïnvloed door hun gebedsbeoefening.

In *De Sleutel tot de Theosofie* spreekt HPB over gebed. Eerst bespreekt ze hoe ontoereikend de benadering is om een verzoek aan een goddelijk wezen te doen vanuit één of andere zelfzuchtige begeerte, in de verwachting dat dat verzoek verhoord zal worden, of men dat verdient of niet, en of dat tegen de wetten van de natuur in gaat of niet. Ze zegt dat deze methode het tegengestelde is van waarlijk gebed. Ze zegt dat wij als theosofen (ja!) wel in gebed geloven, maar ze beschrijft het als een 'wilsgebed' ('will prayer'). Het is het gebed van een wil die niet gericht is tot één of ander verheven persoon, maar tot de 'Vader in de hemelen'. Zij onderscheidt dit van het wijdverbreide geloof in een goddelijke vaderfiguur in de wolken die dingen schenkt aan hen de juiste woorden spreken. De 'Vader in de hemelen' is onze eigen diepste spirituele natuur: atma-buddhi-manas. HPB maakt duidelijk dat werkelijk gebed gericht is tot deze Vader in de Hemelen, en dit is een principe, omdat het universeel is.

Annie Besant en anderen die zich later bij de theosofische traditie voegden waren heel vrij in hun gebruik van het woord 'gebed'. Tegenwoordig reciteren we bij bijna alle bijeenkomsten in de theosofische wereld een gebed dat door Annie Besant werd geschreven en dat bekend werd als het 'universele gebed', of de oproep tot eenheid.

Besant schreef dat gebed in antwoord op een verzoek van iemand die een bijeenkomst organiseerde en haar vroeg een meditatie te schrijven waar de groep mee aan de gang kon gaan. Ze zei dat het zichzelf in haar binnenste leek te zingen tijdens het schrijven. Ze voelde dat ze geen meditatie kon schrijven, omdat ze dat beschouwde als een meer persoonlijk iets. In plaats daarvan schreef ze voor die ene bijeenkomst het gebed *O verborgen leven*, met het idee dat het twee keer per dag kon worden gereciteerd, in de ochtend en in de avond. Het gebed werd iets dat in de hele theosofische wereld gereciteerd wordt, ook tijdens de persoonlijke beoefening van talloze mensen.

Een van de fundamentele punten in de traditie van mystiek is het idee dat God, of de goddelijke universele aanwezigheid, iets is dat ervaren kan worden, en dat alleen in die ervaring de werkelijke betekenis en waarde tot leven komen. Zelfs HPB zegt in haar beschrijving van het wilsgebed dat het effect kan leiden tot een ware eenwording, zoiets als de vermenging van de hogere ziel met de universele essentie.

Er is een boekje dat uit de christelijke mystieke traditie stamt en geschreven is voor het beoefenen van eenwording met God of het goddelijke. Het heet *De wolk van niet-weten*. Daarin staat een kort gebed dat heel krachtig kan zijn. Het zegt:

*O God,
unto whom all hearts lie open,
unto whom desire is eloquent,
from whom no secret is hidden,
purify the thoughts of my heart
with the outpouring of your spirit
that I might love you with a perfect love
and praise you as you deserve.*

*God,
voor wie alle harten open liggen,
tot wie iedere wil zich wendt,
en voor wie geen geheim verborgen is,
ik smEEK U:
zuiver zó het verlangen van mijn hart
door de onuitsprekelijke gave van uw genade,
dat ik volmaakt U beminnen
en waardig U lof toezingen mag.*

(Uit: *De Wolk van Niet-Weten*, vertaling: Sint Adelbert Abdij, Egmond, uitgave Karnak 1974) *

We kunnen proberen dieper in te gaan op de betekenis van deze woorden. Het is een onuitputtelijk gebed, maar we kunnen het op zijn minst oppervlakkig behandelen. *God, voor wie alle harten open liggen* is, zoals ieder waar gebed moet zijn, de erkenning van de werkelijkheid, van dat wat *is*. Het is niet de specifieke combinatie van woorden die het verschil maakt, maar de innerlijke erkenning dat er een universele goddelijke essentie is, waarmee alle harten verbonden zijn; waartoe alle harten zich openen. Daarom begint het gebed met deze fundamentele erkenning van de realiteit der dingen.

De zin *tot wie iedere wil zich wendt (unto whom desire is eloquent)* is misschien een beetje lastig. In de hermetische traditie bestaat een gezegde dat we misschien kennen: *Achter wil staat begeerte, of verlangen*. Alleen door het streven een bepaald type verlangen te cultiveren wordt de persoonlijkheid beïnvloed, en opent zich voor de hogere natuur. Het verlangen waarnaar verwezen wordt ligt meer in de lijn van streven en aspiratie. Als er geen veredeling en sturing is van wat 'begeerte of verlangen' wordt genoemd, dan kunnen we het afdalen van de hogere wil niet ervaren. De zin *tot wie iedere wil zich wendt* beschrijft de overtuigingskracht van ons hoogste verlangen, het verlangen dat grenst aan de goddelijke wil, en die een beroep doet op het afdalen daarvan.

De volgende zin zegt *voor wie geen geheim verborgen is*. De enige plaats waar geheimen verborgen zijn betreft de duistere uithoeken van onze eigen persoonlijkheid, die uithoeken van ons wezen waar we liever geen hoger licht in laten schijnen. Dat zijn de plaatsen waar we ons beperkt voelen, waar we ons verbergen voor onszelf en voor anderen, waar we alle complexen en moeilijkheden opslaan die psychologen aan het werk houden. In onze relatie tot het hogere Zelf, het goddelijke, is geheimzinnigheid zowel betekenisloos als onnodig. Alles wordt gekend, altijd. Dit te erkennen schept de mogelijkheid om die enorme inspanning los te laten die nodig is bij onze pogingen om deze geheime plaatsen steeds als een fort te versterken. Nogmaals, het is gewoon een erkennen van de werkelijkheid.

Zo leidt het eerste deel van dit gebed ons door het proces van het herkennen van verschillende aspecten van het goddelijke, en de mogelijkheid van een creatieve betrokkenheid in de persoonlijkheid. Het volgende deel van het gebed doet een verzoek: *zuiver zó het verlangen van mijn hart door de onuitsprekelijke gave van uw genade*. Het is een uitdrukking van onze wens om de belemmeringen te verwijderen die wij hebben opgeworpen, zodat het licht van het goddelijke mag schijnen op die gedachten die in het diepste van ons wezen opkomen; niet de gedachten van ons dagelijkse denken die op iedere moment komen en gaan, maar de gedachten van 'mijn hart'.

Wij denken vaak aan 'licht' als synoniem van het goddelijke. Voor iemand die een huis zonder ramen bouwt en zijn leven in dat huis slijt, is het niet voor te stellen hoe het voortdurend schijnende licht van de zon hem zou kunnen bereiken. Het feit dat we opmerken hoe we afgesneden zijn van dit licht, vermindert het licht van de zon beslist niet. Het heeft alleen invloed op onze toegang ertoe.

Dit gedeelte van het gebed vraagt de zon niet om feller te schijnen, of om door de muren heen te dringen die we om onszelf hebben opgericht. Het gebed zegt: *zuiver zó het verlangen van mijn hart door de onuitsprekelijke gave van uw genade*. Het is een uitdrukking van onze wil om de barrières die we hebben opgericht te verwijderen, zodat het licht naar binnen kan komen. Het gebed is niet bedoeld om de manier waarop het universum functioneert te veranderen. Het is een uitdrukking van onze wil om toegang te krijgen tot het lichtschijnsel van de goddelijke zon.

Het gebed bereikt zijn hoogtepunt met: *dat ik volmaakt U beminnen en waardig U lof toezingen mag*. Wat is de aard van ‘volmaakte liefde’? Wat is de ware aard van ‘lof’, van ‘prijzen’? Als we over loven praten, zijn er verschillende manieren en typen van prijzen die we gebruiken. Vaak prijzen wij kinderen als zij iets bijzonders doen, zodat ze zelfvertrouwen kunnen ontwikkelen. Ware lof doet zich voor als we iets waardevols zien en er dankbaar voor zijn. Het wordt niet teweeggebracht of op dat moment verzonnen. Het is het erkennen en dank betuigen voor datgene wat *is*.

En wat is de lof die de ‘universele goddelijke essentie’ verdient? Dat is waarschijnlijk iets veel minder gecompliceerds dan we denken. Misschien betekent het niets meer of minder dan de erkenning van de aanwezigheid van het goddelijke in iedere mens en in *alles*, overal waar we kijken. Dit is de lofbetuiging die vloeit uit iemand die waarlijk een punt in zijn ontplooiing heeft bereikt dat hem mogelijk maakt te zien. Om onwaarachtig complimenten te geven en te prijzen wat we niet inzien of niet hebben gerealiseerd, is slechts een leeg gebaar. Toch heeft iedereen wel eens een ervaring gehad die op een of andere manier deze ‘vermenging’ heeft bevestigd van onze hogere ziel met de goddelijke natuur waar Blavatsky over spreekt. We hebben dat gewaarzijn, dus spreken we het aan in dit gebed. In de *Bhagavad Gita* noemt Krishna zichzelf de ‘innerlijke onsterfelijke heerser’ die aanwezig is in de harten van alle wezens. Met het in ons naar voren komen van de capaciteit om het te zien, is dit gewoonweg inzien het verdiende compliment, of de verdiende lofprijzing.

Er zijn veel soortgelijke gebeden over eenwording met het goddelijke. Dit gebed van een onbekende schrijver is een voorbeeld van de mogelijkheid om al het doen en laten van onze persoonlijkheid te belevendigen, zodat het zich kan richten naar het werkelijk ervaren van dit ‘verborgen leven’, dit ‘verborgen licht’ en deze ‘verborgen liefde’ die Annie Besant aanriep in haar universele gebed. Het is overal aanwezig, maar wordt gewoonlijk niet herkend en niet erkend. Ieder gereedschap, ieder middel dat de mogelijkheid biedt voor tenminste één ogenblik van herkenning is onze aandacht meer dan waard.

Uit: *The Theosophist*, mei 2016
Vertaling: Marianne Plokker

Wat is spiritualiteit? **Angels Torra Buron**

Angels Torra Buron is de voorzitter van de Spaanse afdeling van de Theosophical Society, TS, (Adyar).

Met haar team organiseerde zij augustus 2017 het 38e Europese Theosofische Congres in Barcelona.

Onderstaande lezing hield zij in 2017 in Parijs, op de Nationale Conventie van de Franse afdeling van de TS.

De Theosophical Society (TS) is niet opgericht als beweging om mensen te leren 'zedig' te zijn, dat wil zeggen om niet te stelen, niet te doden, niet te bedriegen of misdaden te begaan. Het gaat evenmin om een school voor occultisme. In de *Brieven van de Meesters* wordt zeer duidelijk gezegd: *Laat de TS tenondergaan voordat ze een school voor magie of een college voor de studie van occultisme wordt.* De TS bestaat ook niet om alleen intellectuele nieuwsgierigheid te bevredigen. Het is geen forum waar men zich kan vermaken met gevarieerde intellectuele onderwerpen, zodra men zich verveelt.

De TS is opgericht om de spirituele regeneratie van de mens te bevorderen. Onze uitdaging is om te proberen te begrijpen wat regeneratie betekent, en hoe dit tot stand komt. Het gaat primair om de transformatie van de mens, zijn natuur, zijn gedrag en zijn toekomst.

Laten we eens kijken naar wat onze leraren, in het bijzonder Annie Besant, ons zeggen over spiritualiteit. Op het eerste gezicht lijkt er een verschil te bestaan tussen onze instinctieve benadering en spiritualiteit zoals zij dat presenteren.

Een wetenschappelijke of filosofische definitie van spiritualiteit is minder belangrijk dan wat zij kan betekenen in ons leven van alledag. We spreken over een continuë geestesgesteldheid om voortdurend de vitale stroom van prana, synoniem met het leven, te ontvangen. Dit staat los van wat ons lichaam, onze emoties, ons zenuwstelsel en ons denken overkomt, in zomer en winter, in geluk en ongeluk.

Het gaat erom bij iedere incarnatie een nieuwe les te leren, terwijl we tegelijkertijd ons dharma vervullen en ons een minimum aan karmische schulden op de hals halen. Tegelijkertijd gaat het er net zo goed om in ons bestaan een beetje van die oceaan van kosmisch leven toe te laten, op weg naar eenheid met het grote universele getij. Kunnen we een helder idee krijgen van wat spiritualiteit is, en bovenal zo leven dat onze spirituele bronnen permanent en onuitputtelijk zijn?

Als deze voordracht als titel heeft 'Wat is spiritualiteit?', dan wil dat eigenlijk zeggen: hoe kunnen we die onuitputtelijke stroom van prana, die leven is, zo ontvangen dat ons leven nuttig en constructief is, en altijd in harmonie met anderen? Dat wil zeggen, zonder negatieve reacties en altijd met de grootste onpartijdigheid.

Laten we eerst eens kijken wat we gewoonlijk onder spiritualiteit verstaan. Voor het merendeel van ons is spiritualiteit een verheffing van onze emoties, met name waar dit de hemel en de godheid betreft. Het is de bedoeling dat deze vervoering permanent kan worden. We weten echter allemaal hoe emoties en sentimenten vooral opgeroepen worden door uitwendige prikkels. Het kan een prettige omgeving zijn, zoals bijvoorbeeld de beloofde hemel, het engelengebied vol schittering, of een grote ceremonie, een prachtig meesterwerk, inspirerende muziek, een Himalaya, een zonsopgang, enzovoort. Als deze uitwendige omgeving er echter niet meer is, of sterker nog: als lijden, pijn of ongeluk ons belagen, dan blijkt onze spiritualiteit al snel geheel verdwenen. Het is duidelijk dat onze spiritualiteit geen eigen leven heeft en afhankelijk van omstandigheden blijft bestaan, iets waar we eerlijk gezegd niet erg trots op zijn. Dat is dan nog in het beste geval, want voor de gemiddelde mens bestaat spiritualiteit voornamelijk uit zich prettig voelen met zo min mogelijk inspanning.

Hoe definieert Annie Besant spiritualiteit? In haar boek *Yoga and the Perfect Man* zegt zij: *Spiritualiteit is het bewustzijn van eenheid: niet meer en niet minder. Het is geen kennis van dingen, noch kennis van de buitenwereld. Het is geen objectieve kennis, het gaat om de kennis van de eenheid van het Zelf. Het bewustzijn dat is ondergedompeld in de materie manifesteert allerlei psychische krachten, maar psychische krachten behoren tot de materie en niet tot spiritualiteit. Spiritualiteit is dat bewustzijn van eenheid; het is het bewustzijn van het feit dat in alles, en voor alles, slechts één enkel en uniek Zijn bestaat dat absoluut van niets is afgescheiden, het bewustzijn dat in alles het Ene ziet. Zoals Krishna zegt: 'Hij die mij ziet in alle objecten en alle objecten in mij, die kan zien, waarlijk zien'. Dat is spiritualiteit.*

Laten we ons herinneren dat ons vaak gezegd is: *Het principe dat leven geeft, bevindt zich binnen en buiten ons; het is onsterfelijk en eeuwig heilzaam. Het wordt niet gehoord, niet gezien en ook niet gevoeld, maar het wordt opgemerkt door degene die het wil zien.*

Is het mogelijk voor de mens om uiteindelijk tot een direct bewustzijn te komen van dit levengevende principe, en op bewuste wijze in overeenstemming hiermee te resoneren? Dat is het onderwerp van onze studie vandaag.

Laten we allereerst eens kijken wat we in de boeken kunnen vinden. Het gaat er nu om de verschillen te zien tussen dit levengevende principe, hoe men het ook opvat, en de werelden van luister en glorie zoals devachan, nirvana en alles wat zich in het hiernamaals bevindt. Dat wil zeggen verschillen tussen wezen en vorm, tussen het eeuwige en het tijdelijke, tussen het goddelijke, hoe dat ook is, en de hemel.

In zijn kleine boekje *Aan de voeten van de Meester* zegt J. Krishnamurti ons: ... *Maar er zijn mensen die het najagen van aardse doeleinden slechts opgeven om in de hemel te komen, of om persoonlijke bevrijding van wedergeboorte te bereiken; deze valkuil moet je zien te vermijden (Drie Wegen, Eén Pad, bladzijde 205).*

Als je het beeld van een zelf compleet vergeten bent, zijn er geen gedachten meer om je af te kunnen vragen wanneer dat zelf bevrijd zal zijn, of wat voor soort van hemel het zal krijgen. Bedenk dat elk zelfzuchtig verlangen bindt, hoe hoog het beoogde doel ook mag zijn, en zolang je het niet uit de weg hebt geruimd, ben je niet helemaal vrij om je aan het werk van de Meester te wijden (Drie Wegen, Eén Pad, bladzijde 206).

In zijn boek *Raja Yoga* geeft Ernest Wood commentaar op wat Sankaracharya zegt. Hij begint met een onderscheid tussen hen die behoefte hebben om te bezitten en hen die willen kennen. Bezitten, zegt hij, is verbonden met uitwendige dingen. Het hele universum bestaat uit mogelijkheden. Sankara ontkent niet het bestaan van een oneindig aantal werelden, noch het leven op 'hogere niveaus', waar glorieuze wezens of goden bestaan. Hij ontkent evenmin dat daar de dingen 'permanent' zijn, gedurende eeuwen of zelfs duizenden jaren. Dat komt door de begeerten die bij hogere werelden en bij de aanbedding van goden horen. Hij verzekert ons echter dat dat allemaal maar kinderspel is, glitterdingetjes voor naïeve mensen die dit graag willen omdat ze niet over de eeuwige realiteit hebben nagedacht.

Nu kunnen wij ons de vraag stellen: is er een verschil tussen bezitten, leven en het Zelf?

In haar boek *Brahma Vidya* zegt Annie Besant: *In een oud Hebreeuws boek staat geschreven: 'God schiep de mens om onsterfelijk te zijn en hij heeft hem geschapen naar zijn eigen eeuwigheid'. En zij voegt eraan toe: 'Onsterfelijk' en 'eeuwigdurend' zijn termen die bij 'tijd' horen. Het woord 'eeuwigheid' betekent het bestaan zelf, de realisatie, het zich er rekenschap van geven dat wij deel uitmaken van Hem die EEN is.*

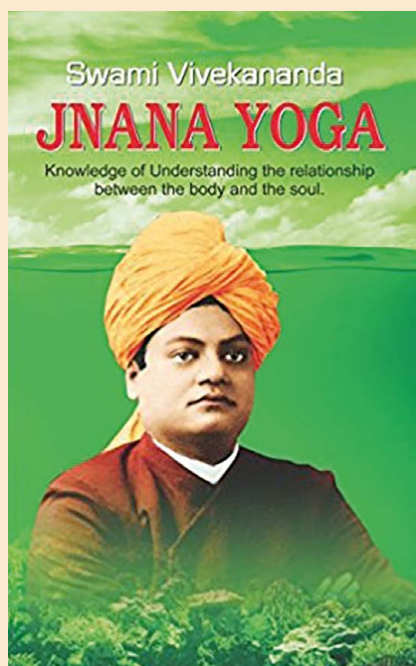
Als men via de religie zoekt naar de vreugde van de hemel, als men het leven in het hiernamaals zoekt om van het hemels geluk te genieten, dan is dat niet de ware weg die naar God voert: de hemel en God zijn twee heel verschillende dingen.

Zijn wij in staat dit verschil te zien? Annie Besant zegt vervolgens: *Toen Christus het eeuwige leven definieerde, sprak hij niet over het onsterfelijk leven van de goden, maar over de goddelijke wijsheid, het kennen van God (Uit: Yoga and the Perfect Man).*

Laten we eens kijken naar wat Krishnamurti over het eeuwige zegt: *Als u gevoelig bent voor het bewegen van het Leven, van deze energie die de planten doet groeien, die alles doet bewegen: de dieren, de mensen, de wolken, de regen, het licht, de rivier, de zee, uw antwoorden en uw inwendige reacties, dan zult u zien dat het leven en zijn energie een eeuwigdurende werking hebben, waarin begin noch einde is. Het is 'iets' dat eeuwig in beweging is: het is het universum, God, werkelijkheid en gelukzaligheid.*

De beschrijving van Krishnamurti van leven, energie, en prana is heel helder, want niemand twijfelt eraan dat de elementen van de natuur, de groei van planten, de elliptische beweging van de sterren, de beweging van alles het gevolg zijn van 'iets'. De termen 'energie' en 'kracht' passen hier heel goed bij en men kan dat inderdaad 'God, werkelijkheid en gelukzaligheid' noemen.

Als we ons er toch eens rekenschap van zouden kunnen geven, al was het maar voor een moment, dat wij niet onafhankelijk, afgescheiden van deze energie bestaan, maar dat we er een onbewuste uitdrukking van zijn, dat we er deel van uitmaken, net zoals golven een uitdrukking van de oceaan zijn, geen afgescheiden en onafhankelijk deel van die oceaan! Op het moment dat we die waarheid zouden herkennen, ervaren, of diep in ons hart zouden voelen, misschien dat we dan met ferme pas vooruit zouden gaan naar deze innerlijk houding van een erkenning die het ons mogelijk zou maken om voortdurend die levenskracht te ontvangen, prana, synoniem van het Leven. Dan zouden we in staat zijn het in ons dagelijks leven om te zetten in liefde, licht en in goede wil: voortdurend en onuitputtelijk, eindeloos groeiend en schitterend.

Vivekananda zegt ons in zijn boek *Jnana Yoga* dat, als we atman kennen zoals hij is, als we gekomen zijn tot de erkenning dat er slechts atman is en dat de rest alleen een droom is die geen echt bestaan heeft, dan zal deze wereld met al zijn armoede, misère, gemeenheid en zijn goedheid ophouden ons te verontrusten. Hij voegt eraan toe dat, als men nadenkt, men pas kan stoppen als men tot de volgende conclusie komt: er is slechts één bestaan en al de rest is niets. Er is geen andere weg dan deze conclusie te accepteren.

Vivekananda zegt ons dat ware vrijheid niet kan bestaan in deze illusie, in deze wereld van de zintuigen, van het lichaam en van het denken. Alles wat wij 'wet' noemen is eenvoudigweg toeval zonder betekenis. Alles wat deel uitmaakt van maya is een hallucinatie, een droom. Volgens hem is het idee van god dus ook een illusie: als het idee van god verdwijnt,

verdwijnen tegelijkertijd lichaam en denken, en wanneer dat alles verdwijnt, blijft voor altijd over wat het reële bestaan vormt: *Men spreekt van dat wat de ogen niet kunnen bereiken, noch de spraak, noch het denken; van dat wat we niet kunnen zien noch kennen.* Wij begrijpen nu dat de draagwijdte van het woord, van de gedachte en van de kennis (net als de draagwijdte van het intellect), dat alles zich in maya bevindt, in dat wat beperkt is. Daarbuiten is de werkelijkheid die niet door gedachte, denken of het woord bereikt kunnen worden.

Tot zover is dit hele verhaal, intellectueel bekeken correct, maar nu komt de praktijk. Kunnen we iets doen om deze eenheid te realiseren? *Zonder twijfel*, bevestigt Vivekananda. Het gaat er niet om Brahman te worden, aangezien we dat al zijn! Het gaat er niet om, om op zoek te gaan om God te worden of perfect, aangezien we dat al zijn. Denken dat we dat niet zijn is een illusie, en een illusie die zegt dat we een zus of zo zijn, kan vernietigd worden door een andere illusie.

Wat zouden we dus kunnen doen? Laten we niet vergeten dat we niet op weg zijn naar vrijheid, maar dat we in feite al vrij zijn. Ieder idee van gelukkig of ongelukkig zijn is een illusie, slavernij zelfs; er zal een andere illusie komen die de eerste van zijn plaats verdringt en tenslotte zullen allebei verdwijnen.

Vivekananda spreekt van een bestaan dat ervaren wordt als veelvuldig, maar volgens hem is er in het totaal van dit universum slechts één bestaan, en dat is atman, dat is het Zelf. Dit ene bestaan, waargenomen door onze zintuigen, heet wereld, de materiële wereld. Waargenomen door ons denken is het de wereld van gedachten en ideeën. Als zij gezien wordt zoals ze is, in haar eigen natuur, is het atman, het enige oneindige bestaan. Het gaat niet om drie verschillende dingen: het lichaam, het denken en het Zelf, maar alles is atman, alleen anders benoemd als het vanuit verschillende gezichtspunten bekeken wordt.

Als men dit beseft, verdwijnt alles en blijft slechts atman over: ik bèn dat ene bestaan; er zijn geen drie, geen twee in het universum; alles is één. Het grenzenloze ene, altijd vrij, onveranderlijk. Dat zal zich manifesteren in het binnenste van ons hart tijdens meditatie.

Vivekananda zegt ons voortdurend dat er slechts één bestaan is en dat dit ene bestaan verschijnt in verschillende vormen, zoals hemel, aarde, hel, goden, spoken, mensen, demonen enzovoort. Temidden van dat alles *bezit echter alleen degene die dit ENE ziet, die dit leven als EEN waarneemt in het wisselende universum, hij die de onveranderlijkheid ervan beseft, die persoon bezit de eeuwige vrede, en niemand anders.* Hoe kan men zich bewust worden van dit ene bestaan? Wij zijn het oneindige bestaan van het universum, en wij zijn gematerialiseerd in deze kleine wezens, mannen en vrouwen, die leven alsof we afhankelijk zijn van wat anderen denken of zeggen. Voor Vivekananda is dit slavernij, een vreselijke afhankelijkheid. Wij zijn een weerspiegeling, fragmenten van het gehele universum, en kijk ons nu eens: slaven van het lichaam, van het denken, van de wereld, van uitgesproken woorden, van het leven, van de dood... Deze slavernij, voegt hij toe, moet vernietigd worden.

Volgens hem is de methode van Jnani Advaita heel geschikt: de waarheid beluisteren, overdenken en tenslotte voortdurend toepassen. Hij raadt ons aan om voortdurend te denken: *Ik ben Brahman*. Iedere andere gedachte kan terzijde geschoven worden. Elke gedachte die ons voert naar afgescheidenheid, naar het idee dat we man of vrouw, lichaam of denken zijn, verzwakt ons. Men elimineert alles, behalve het idee van het ene bestaan. Hij voegt eraan toe: *Als men de ander ziet, als men hem hoort, dan is dat iets kleins; als men de ander niet ziet, en ook niet hoort, dan is dat oneindig*. Dat is het hoogste: als subject en object één worden. Deze lezing en andere teksten van dezelfde auteur zouden ons kunnen inspireren en het ons mogelijk maken om verder te gaan, vol hoop over het leven dat ons op ieder moment zijn mysteries en zijn wonderen toont.

Men zou kunnen beseffen dat prana, het leven, die eeuwige levensenergie, in veel grotere mate voortkomt uit deze spirituele realisatie dan uit het voedsel dat we dagelijks tot ons nemen. Op dezelfde manier zijn begripen van en sympathie voor alles vooral het resultaat van deze innerlijke verbondenheid met het eeuwige, en in mindere mate uit simpele boekenkennis of beleefde plichtplegingen.

De waarde van goddelijke wijsheid of theosofie en de TS berust op de interpretatie van het begrip waarheid, en op het voorbeeld dat de grote discipelen en ingewijden ons hebben gegeven, van H.P. Blavatsky tot Krishnamurti, en anderen die de TS sindsdien hebben geleid.

Kort gezegd nodigen theosofie en de TS ons uit tot 1) universele broederschap zonder onderscheid; 2) vergelijkende studie; 3) het ontdekken van het goddelijk plan, van occulte wetten van oorzaak en gevolg, en ook van de latente mogelijkheden in de mens. Dat zijn de eigenschappen die wij kunnen consolideren zolang we hier zijn, op aarde, en die het ons mogelijk maken om op onze weg voort te gaan.

Door een broederlijke liefde voor de ander, zonder onderscheid naar ras, geloof, geslacht of huidskleur kunnen wij komen tot *het liefhebben van de ander als onszelf*.

In *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett* zegt M. Hume, een collega van Sinnett, tegen Meester K.H. er prat op te gaan *geen patriot* te zijn. Meester K.H. antwoordt: *Ik doe dat niet, want door zijn land te leren liefhebben leert men des te beter de mensheid lief te hebben* (Brief 28, bladzijde 233).

Vanuit individueel oogpunt bekeken gaat het erom voor onze buurman hetzelfde gevoel te kunnen ervaren als voor onze familie. Hoe dichter we ons bij onze familie voelen, hoe meer we kunnen naderen tot God en onze soortgenoten, en ons één voelen met alle anderen. Familie is dus een cadeau dat het leven ons aanbiedt. Het is ook een mooi cadeau om zich temidden van de

TS te bevinden met al haar leden, haar bestuurders en haar Meesters die over de vereniging waken en die wij 'Meesters van wijsheid en mededogen' noemen. Zij inspireren ons en door hun voorbeeld helpen zij ons de juiste interpretatie van spirituele realisatie te ontdekken.

Pas als de eerste doelstelling (die van universele broederschap) geconsolideerd is, kan het tweede doel van de TS, de vergelijkende studie van wetenschap, filosofie, kunst en geloof, het hoogste deel van het Zelf opbouwen. Het gaat om het vormen van het causale lichaam, dat niet alleen in onze hersenen leeft, of in ons concrete denken, maar in de besloten etherische ruimte van ons hart, in de onbevleete beslotenheid van het spirituele bewustzijn. Daar komt het kennen van waarheid vandaan.

Laten we nu eens kijken naar wat de Mahatma's ons aanraden in hun *Brieven over goddelijke wijsheid en spirituele ontwikkeling* in Brief 2 op bladzijde 7: *Wie de banier van het mysticisme hoog wil houden en haar heerschappij aanstaande noemt, moet een voorbeeld zijn voor anderen. Hij moet de eerste zijn om zijn levenswijze te veranderen; en wat de studie van de occulte mysteriën betreft, moet hij luid verkondigen dat zij de hoogste sport van de ladder van Kennis vertegenwoordigen, de exacte wetenschap en de tegenwerking van de maatschappij ten spijt. 'Het Koninkrijk der Hemelen moet met geweld worden genomen' zeggen de christelijke mystici. Het is dan ook slechts met de wapens in de hand en de bereidheid te overwinnen of ten onder te gaan, dat de moderne mysticus kan hopen zijn doel te bereiken.*

(Brief 2, bladzijde 8): *Het hoofddoel van de TS is niet zozeer gelegen in het bevredigen van individuele aspiraties dan wel in het dienen van onze medemens.*

(Brief 2, bladzijde 8 en 9): *De hoogste aspiraties voor het welzijn van de mensheid worden besmet door zelfzucht, indien er in de geest van de filantroop ook maar een greintje verlangen naar eigen voordeel schuilt of de neiging om recht te doen, zelfs al is dat onbewust.*

(Brief 4, bladzijde 29): *De uitdrukking 'Universele Broederschap' is geen holle frase. ... Ze vormt de enige veilige grondslag voor algemene zedelijkheid.*

(Brief 68, bladzijde 413): *Vindt u het van weinig betekenis, dat u het afgelopen jaar slechts aan uw 'familieplichten' hebt gewijd? Wel, wat is een betere reden tot beloning, een betere training dan dagelijkse en voortdurende plichtsbetrachting? Geloof me, mijn 'pupil', de man of vrouw die zich door karma temidden van kleine eenvoudige plichten en opofferingen en liefdevolle attenties geplaatst ziet, zal door deze trouw te volbrengen, tot hogere plicht, offervaardigheid en liefde jegens de gehele mensheid komen - bestaat er een beter pad naar de verlichting waarnaar u streeft, dan de dagelijkse overwinning van het zelf, de volharding, zelfs wanneer een merkbare psychische vooruitgang ontbreekt, het ondergaan van tegenspoed met die kalmte en kracht, waardoor deze in geestelijke winst wordt omgezet ...*

*Uw geestelijke vooruitgang is veel groter dan u weet of kunt beseffen, en u doet er goed aan te geloven, dat zulk een ontwikkeling **op zichzelf** belangrijker is dan het besef hiervan door uw bewustzijn op het stoffelijk gebied.*

(Brief 69, bladzijde 414): De werkelijke kennis waarvan hier sprake is, is geen mentale maar een geestelijke toestand, die de volkomen eenwording van de kenner met het gekende impliceert.

Uit: *Le Lotus Bleu*, augustus-september 2017
Vertaling: Marianne Plokker

Overleden TVN leden

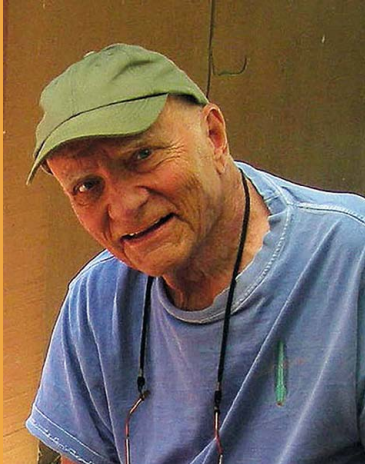
Op 3 december 2017 is overleden mevrouw C. Langeler-Kooy uit Tilburg.
Zij was 97 jaar en lid sinds 1959.

Op 15 april 2018 is overleden de heer R. van Vloten uit Laren.
Hij was 94 jaar en lid sinds 1949.

Op 7 mei 2018 is overleden mevrouw N. Pool uit Voorburg.
Zij was 82 jaar en lid sinds 2008.

Op 15 mei 2018 is overleden mevrouw O.G. van Santen uit Den Haag.
Zij was 86 jaar en lid sinds 2018.

Moge onze liefde en dankbaarheid hen begeleiden op hun verdere zielereis.

Handicap, karma en de bedoeling ervan Jim Colbert

Jim Colbert komt uit Californië, de Verenigde Staten en hij bestudeert zijn hele leven theosofie, is een befaamd spreker, schreef vele artikelen en is nestor van de organisatie *International Theosophy Conferences*.

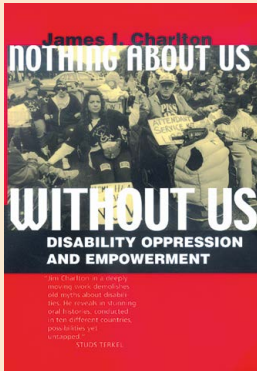
Dit artikel werd gepubliceerd in het theosofisch tijdschrift *Vidya*, voorjaar 2017.

Hieronder volgt een vertaling van de versie van *Theosophy Forward*.

De ziel werkt in een constante cyclus van vernieuwing en voortgang naar iets, dus het gaat erom uit te vinden wat dat 'iets' in je huidige leven is. Wat is het doel dat je ziel koos in dit leven? Wat voor plannen heeft het gemaakt? Waarom koos zij dit specifieke leven, en deze omstandigheden? Wat wil je ziel leren? Wat draagt zij bij? (uit: *Ziels Eigenwijs – De kracht van no-nonsense spiritualiteit* van de Nederlandse schrijfster Annemarie Postma).

De vraag waarom ik gehandicapt ben en anderen dat niet zijn achtervolgt veel mensen die te maken hebben met een handicap: waarom ik? Heeft het een speciale betekenis die ik moet leren begrijpen? En welke is dat dan? Natuurlijk, deze vragen reiken verder dan het gehandicapt zijn op zich. Het gevoel van 'Ik moet iets doen met dit leven, maar ik weet niet wat' overkomt veel mensen.

Een handicap hebben houdt een mate van lijden in. Kijk maar eens naar de tachtig procent van de meer dan zes miljoen gehandicapten die in ontwikkelingslanden wonen: zonder geld of steun lijden zij vaak honger en leven in een eindeloze cyclus van ontberingen. De gehandicapte is voorbestemd een last met zich mee te dragen. De maatschappij als geheel kijkt op gehandicapten neer. Ondanks belangrijke federale wetgeving in de Verenigde Staten is de werkloosheid onder gehandicapten nog steeds eenenveertig procent. De meesten worden geholpen door middel van publieke voorzieningen. Met genoeg geld en een behulpzame familie kunnen veel gehandicapten goed overleven: zij treffen de nodige voorzieningen en zorgen voor zichzelf. De meerderheid van de gehandicapten in de wereld moet het echter doen zonder publieke voorzieningen. Als zij geholpen worden door hun omgeving, is dit meestal door vrienden of familie, en op hen rust een zware last. Er zijn dus niet alleen miljoenen gehandicapten, maar ook nog eens miljoenen die voor hen zorgen.

James Carlton schrijft in zijn boek *Nothing About Us Without Us: Disability, Oppression and Empowerment*: *Gehandicapten blijven overal buitenstaanders die leven in schaamte, en moeten overleven te midden van mensen die niet alleen middelen, maar ook begrip tekort komen, en met hun snel toenemende aantallen, wordt hun lot beroerder. De gebruikelijke visie overheerst dat niets kan worden gedaan voor gehandicapte kinderen, en dat heeft te maken met vooroordelen en de achterhaalde gedachte dat hier een straf van God, een kwade geest, of toverij in het spel is. Vanuit het oogpunt van mensenrechten is dit catastrofaal. Gehandicapten zijn een groep zonder enig machtsmiddel.*

Carlton schrijft verder: *Miljoenen mensen met een handicap gaan dood van de honger, en nog veel meer lijden honger. Onderontwikkeling heeft ellende opgeleverd voor honderden miljoenen gehandicapten. Zij zijn de armste en meest geïsoleerde groep op de armste, meest geïsoleerde plekken.*

De vraag 'Waarom ben ik zoals ik ben, zonder geld of hulp?' lijkt wel op 'Hoe kwam het toch zover dat ik deze zware last van karma moet dragen?'. Het vragen naar betekenis lijkt misschien een luxe in het licht van de grote hoeveelheid middelen die nodig is om te overleven. Echter, de quote van Nietzsche *Wie een WAAROM heeft om voor te leven kan bijna elk HOE verdragen* blijft overeind staan. Eén van de meest genoemde 'waaroms' van een handicap is dat het louter pech betreft, toeval, of een samenloop aan omstandigheden, oftewel: er is geen verklaring voor. In zekere zin hebben veel gehandicapten deze houding. Soms hoort een gehandicapte iemand zeggen 'Je bent zo dapper! Je bent zo geweldig in wat je doet, ook al ben je gehandicapt. Ik zou nooit kunnen doen wat jij doet ondanks je handicap'. Dit komt dus niet over bij veel gehandicapten. Zij doen gewoonweg zoveel mogelijk hun best naarmate de handicap hen dit toestaat; zij zien dat niet als iets speciaals. Zij proberen zich slechts aan te passen aan wat hun is toebedeeld.

De kanstheorie is in de moderne wetenschap wijdverspreid. Neem bijvoorbeeld de verklaring van Edward O. Wilson, een Nobelprijswinnaar, die in zijn boek *The Meaning of Human Existence* schrijft: De mensheid ontstond als een toeval van evolutie, een product van willekeurige mutaties en natuurlijke selectie. Onze soort was alleen maar een eindpunt van vele wendingen in een stamboom van primaten uit de oude wereld (halfapen, aapachtigen, apen, mensen) van wie er heden ten dage honderden andere soorten zijn. Met andere woorden: er is geen 'betekenis' toe te kennen aan al het bestaan, laat staan aan een gehandicapt bestaan. Alles 'gebeurt' gewoon alleen maar.

Een andere theorie over het 'waarom' van een handicap is dat er intrinsiek iets fundamenteel mis is met een gehandicapte. Misschien hebben ze gezondigd of, erger nog, dragen zij demonen met zich mee. God heeft ze aan een bijzondere beproeving onderworpen. Ze moeten aan God bewijzen dat zij hem waardig zijn. In Leviticus 21:17-23 staat de passage: *De Heer zei tegen Mozes: Zeg tegen Aäron:*

‘Als een van je nakomelingen een gebrek heeft, mag hij niet aantreden om voedsel aan te bieden aan zijn God. Dat geldt voor alle komende generaties. Niemand met enigerlei gebrek mag als priester aantreden: niemand die blind is of verlamd, niemand met een misvormd gelaat of abnormaal ontwikkelde ledematen, niemand wiens ledematen na een botbreuk vergroeid zijn, niemand met een gebochelde of dwergachtige gestalte, niemand met staar, niemand met zweren of uitslag, niemand met verpletterde zaadballen.’

In het *Nieuwe Testament* geneest Jezus de gehandicapte, maar doet dat door demonen uit te drijven of hen te vergeven voor hun zonden. Dit veronderstelt dat gehandicapten zonden of demonen hebben in tegenstelling tot niet gehandicapte personen.

Kim E. Nielson doet een krachtige uitspraak in zijn boek *A Disability History of the United States*: *...gehandicapten zijn veelvuldig onderworpen geweest aan stigmatisering en kleinering, vooral waar het voorkeur geven aan ‘gezonde mensen’ gehandicapten neerzet als tekortschietend en ongeschikt, en wanneer het gehandicapt zijn gebruikt wordt om een systeem van hiërarchie mogelijk te maken en te rechtvaardigen. Ideologieën die gehandicapten als inferieur beschouwen maken het moeilijk voor hen om trots te zijn op zichzelf. En zoals Clare schreef: ‘Trots is niet iets onbelangrijks. Zonder trots zullen gehandicapten hun dagelijkse materiële conditie van inferioriteit accepteren zonder hierover vragen te stellen: werkloosheid, armoede, afgescheiden en tekortschietend onderwijs, jaren van opsluiting in verzorgingstehuizen, geweld van verzorgenden, gebrek aan toegang. Zonder gevoelens van trots wordt individueel en collectief verzet tegen onderdrukking bijna onmogelijk’. Het is echter niet makkelijk voor een gehandicapte om trots te tonen. Gehandicapt zijn is altijd ondergedompeld geweest in schaamte, gedragen in stilte en geworteld in afzondering.*

Gedwongen sterilisatie (meer dan vijftien duizend Amerikanen in de zestiger jaren van de vorige eeuw, volgens Nielson) *en de meest beperkende immigratiewetgeving in de geschiedenis van de Verenigde Staten (gericht op gehandicapten) zijn een deel van de geschiedenis op dit punt.*

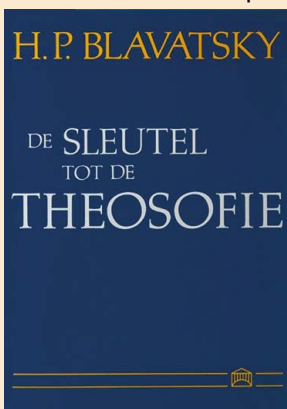
In zijn *State of the Union* (de Amerikaanse troonrede) uit 1923 stelde president Calvin Coolidge: *Amerika moet Amerikaans blijven. Het is daarom nodig om immigratie te beperken.* Anders gesteld: er is iets mis met gehandicapte mensen, en zij moeten gesteriliseerd worden om te voorkomen dat de maatschappij er meer van krijgt.

Als we de theorie van reïncarnatie in beschouwing nemen, kunnen we zeggen dat de bewering dat iets wat mensen in een vorig leven hebben gedaan de reden is van hun huidige handicap wel bijzonder hardvochtig is. Ook hier krijgt het slachtoffer de schuld: het oordeel dat een persoon met een handicap gestraft wordt voor de zonden van een eerder leven verschilt eigenlijk niet zoveel van de Bijbelse uitleg dat gehandicapten het kwaad van de oerzonde met zich meedragen. In plaats van een handicap te zien als een straf voor een oerzonde of voor daden in een vorig leven, zou een meer licht biedend perspectief van de theorie

van reïncarnatie misschien kunnen zijn dat een handicap een kans is om karma in balans te brengen? In het tijdschrift *Sunrise* (februari/maart 1982) schreef Grace F. Knoche, een theosofisch schrijver, het artikel *Is het leven eerlijk?* Zij citeert uit een brief die ze ontving van een lezer: *Ergens uit één van de tijdschriften haalde ik een notie die mij niet echt zinde. Misschien begrijp ik het verkeerd, maar ik denk dat het het gezichtspunt betrof dat je een aangeboren afwijking kunt zien als een straf voor een overtreding in een (vorig?) leven. Dit lijkt me heel oneerlijk. Het menselijk wezen kan niets weten uit zijn vorige leven, en wat heeft straf voor zin als de gestrafte niet op één of andere manier weet dat hij iets verkeerd heeft gedaan?*

Hier volgt het spitse en medelevende antwoord van Knoche: *In de eerste plaats denk ik niet dat iemand categorisch kan stellen dat een kind dat met een geboren afwijking ter wereld komt moet betalen voor een misdaad in een vorig leven. Misschien is het zo, maar misschien ook niet. Is het echter bijvoorbeeld niet mogelijk dat een terugkerende entiteit – want uiteindelijk zijn wij allemaal in de eerste plaats geestzielen – innerlijk voldoende gevorderd is om het karma van een verregaande misvorming te kiezen, om een diepere sympathie te krijgen met menselijk lijden?*

Het antwoord van Knoche is misschien een meer filosofische kijk op waarom er gehandicapten zijn: het Hogere Ego van de persoon kiest er op een bepaald niveau voor om gehandicapt te zijn in zijn of haar leven. De uitdaging van het leven met een handicap kan beschouwd worden als een manier om een bepaalde tendens uit een vorig leven te corrigeren. Theosofische literatuur draagt suggesties aan, in wat de geboortevisie wordt genoemd, een beschouwing over wat er gebeurt in een leven dat op het punt staat te beginnen. H.P. Blavatsky stelt op blad-

zijde 151 van haar boek *De Sleutel tot de Theosofie*: *Zoals de mens op het moment van de dood door een terugblik inzicht krijgt in het leven dat hij heeft geleid, zo blik de ego op het moment dat hij op aarde wordt wedergeboren en uit de toestand van devachan ontwaakt, vooruit in het leven dat hem te wachten staat en is hij zich bewust van alle oorzaken die daartoe hebben geleid. Hij begrijpt ze, en ziet de toekomstige gebeurtenissen, omdat de ego tussen devachan en de wedergeboorte zijn volledig manasisch bewustzijn terugkrijgt en gedurende korte tijd weer de god wordt die hij was voordat hij, overeenkomstig de karmische wet, voor het eerst in de stof afdaalde en in de eerste stoffelijke mens incarneerde.*

In overeenstemming met het eerder geciteerde boek van Nielsen, *Disability History*, leren de stammen van de oorspronkelijke inwoners van Amerika ons: *De ziel kiest het lichaam dat het zal betrekken. Zodoende is elke persoon verantwoordelijk voor wie en wat hij is; hij kan anderen niet de schuld geven voor de tekortkomingen van zijn lichaam. Zielen kiezen hun fysieke lichamen om hun doel te volbrengen. Als een individu zijn of haar doel niet bereikt, dan is dat niet de schuld*

van het lichaam – ongeacht wat dat lichaam wel of niet kan doen. Als het gaat om een evenwichtige geest, dan doen de respectievelijke lichamen er minder toe.

In het eerder vermelde boek *Ziels Eigenwijs – De kracht van no-nonsense spiritualiteit* poneert Annemarie Postma de stelling dat onze ziel de keus maakt voor een handicap: *het is me duidelijk geworden dat een beschadigde uiterlijke vorm geen straf is, maar eerder een privilege dat je in staat stelt om op een zeer bewust niveau te leven. Zonder je te hoeven verontschuldigen kun je zo een bijdrage leveren aan het leven van anderen. Het is net zoals het dragen van een maatpak dat is gemaakt om perfect aan te sluiten, zodat je de opdracht die je ziel koos kunt uitvoeren.*

C. Jinarajadasa, voormalig International President van de Theosophical Society (Adyar), schreef in 1941 in een artikel in *The Theosophist: Wanneer ... bewustzijn door de Heren van Karma beperkt wordt, dan kunnen we er zeker van zijn dat dat nooit als een straf wordt bedoeld, maar altijd als een ervaring waar de ziel uit destilleren kan wat voor de verdere ontwikkeling nodig is.*

Hij schreef ook: *Ik begrijp niet waarom in het proces van ons uitbreidende bewustzijn sommigen moeten leren door blindheid en anderen niet. Toch weet men vanuit eerste beginselen dat hier niet alleen een bedoeling en betekenis voor is, maar dat dit ook inspirerend is. Op zekere dag zullen we elk detail van deze karmische processen begrijpen. Laten we tot dat moment niet alleen sympathie voelen voor degenen die blind zijn, maar daar een houding van respect aan toevoegen voor hen die een hoge spirituele les leren (en het is niet aan ons is om die te kennen).*

De bewering van Jinarajadasa over eerbied en respect voor gehandicapten verdient onze diepere nadere beschouwing. Merk op dat hij niet al het karma opvat als vergelding of een straf.

Een artikel in het tijdschrift *Vidya* in de zomer van 2016 geeft ons een uitleg van lijden die mij als schrijver van dit artikel bijzonder aanspreekt. Het verwijst naar een gesprek tussen de Dalai Lama en Huston Smith (voormalig wetenschapper op het gebied van religies) over een passage in de Bijbel. Het gaat over Jesaja die aantoont hoe het Joodse volk is uitverkoren als rondtrekkende stam om het lijden van de mensheid op zich te nemen. Er is ook de suggestie dat het Tibetaanse volk nu een soortgelijk lot ondergaat, omdat zij hun thuisland hebben verloren. Kan het zijn dat gehandicapte mensen iets van datzelfde pad op zich hebben genomen? Misschien was het een keus, voor de geboorte, om iets van dat lijden op zich te nemen.

Misschien is het zo dat degenen die lijden dat doen voor ons allen. Zou het kunnen dat we een kans hebben onze blik te verruimen wanneer we lijden ervaren? Misschien wordt daarom in *De Stem van de Stilte* gezegd: Wee degenen die niet lijden. Waarom maakt lijden een integraal deel uit van spirituele groei? Het is het dharma (wet, plicht) van de persoonlijkheid om tevredenheid, vreugde, veiligheid en geborgenheid te bevorderen. Het is het dharma van de ziel om verandering, groei, wording, en daarom lijden te bevorderen. Elk stadium van groei naar hogere

niveaus van bewustzijn betekent de pijn van het loslaten van een eerder stadium. De betekenis van gehandicapt zijn is dan, althans voor velen, een mogelijkheid voor groei.

We suggereren niet dat het lijden dat Victor Frankl beschreef in zijn *Man's Search for Meaning* (over concentratiekampen, martelingen, honger) hetzelfde is als datgene wat gehandicapten meemaken, maar in sommige gevallen komt het daar wel dichtbij. Hij schrijft over de zware taken die mensen die lijden op zich nemen: *Deze taken, en daarom de betekenis van het leven, verschillen van mens tot mens, en van moment tot moment. Het is dus niet mogelijk om de betekenis van het leven in een algemene manier te definiëren.* Frankl vervolgt: *Al lang geleden hebben we het punt gepasseerd dat we vroegen naar de betekenis van het leven. Dat was een naïeve vraag waarbij we het leven opvatten in termen van het bereiken van een doel door op actieve wijze iets waardevols te scheppen. Voor ons houdt het leven nu wijdere cycli in van leven en dood, van lijden en sterven.*

Frankl legt vervolgens uit: *Toen wij de betekenis van lijden eenmaal hadden begrepen, weigerden we om de kwellingen van het kampleven te onderschatten of te verlichten door ze te negeren, valse illusies te koesteren of een kunstmatig optimisme ten toon te spreiden. Lijden was een levenstaak geworden die we niet van ons af wilden schuiven. Wij hadden de verborgen 'prestatiemogelijkheden' ontdekt die in het lijden schuilen, de mogelijkheden die de dichter Rilke bewogen tot de uitspraak 'Wie viel ist aufzuleiden' (Hoeveel lijden is er te verzetten?). Rilke sprak van 'lijden verzetten' zoals anderen spreken over 'werk verzetten' (bladzijde 194 en 195 uit *Op doorreis naar jezelf, Beelden op de levensweg*, door Bert Voorhoeve, uitgeverij Christoffor).*

Het citaat van Dostojewski dat Victor Frankl noemt, *Er is slechts één ding dat ik vrees: dat ik mijn lijden niet waard ben*, raakt de kern van de zoektocht naar de bedoeling van lijden, en die is in ons allen begraven. De vraag dringt ons op waarom we betrokken zijn met wie we zijn: met onze familie, vrienden, carrière, bedrijf, enzovoort. Het komt tot de kwestie van bewustzijn, waarom we hier zijn en hoe het gebeurde. Waarom kiezen we het pad dat we hebben gekozen? Worden de beproevingen en het lijden van onze levensloop verbonden met ons kosmisch lot?

Het is vooral belangrijk voor gehandicaptten omdat ergens van binnen deze vraag klinkt...

Uit: *Theosophy Forward*, september 2017
Vertaling: Peter Le Poole

NB De redacteur van *Theosophy Forward* voegde het volgende citaat toe aan dit artikel: *Het vergt veel vrijmoedigheid, zelfliefde en zelfwaardering om je te realiseren dat je capabel bent. Je hebt alle recht om van rijstroom te wisselen en dingen op dezelfde manier te doen als andere mensen ...* (Allan Hennessy)

Activiteitenagenda

Agenda loges en centra

Juni 2018

Amsterdam

- 16 *De Mahatma's en hun brieven*, gespreksgroep (11:00)
- 16 Evaluatiegesprek (14:00)

Arnhem

- 4 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 11 *The Power of Myh (6)*, filmavond, Ineke Vrolijk

Den Haag

- 4 *Empirisch onderzoek naar het tussenbestaan: werk van dr. M. Newton*, lezing, Alice Bouwland
- 9 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk
- 9 *Geheime Leer voor gevorderden*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 11 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), studiegroep
- 18 Seizoensafsluiting

Heeze (Centrum Eindhoven)

- 23 *De Geheime Leer II* en Aleksander Tesla

Rotterdam

- 5 *De mens, God en het universum* (Taimni), studie, Ronald Engelse
- 12 *Kabbalistische levensboom, christendom, boeddhisme in vergelijking met HPB's mensbeeld*, studie, Ineke Vrolijk
- 19 *Hommage aan Jakob Böhme: Die Morgenröte im Aufgang*, lezing, Hans den Boer
- 26 *Zomerschool*, Ronald Engelse

Zeeland

- 3 *De Sleutel tot de Theosofie*, samenvatting afgelopen studiejaar, studiegroep

Juli 2018

Rotterdam

- 3 *Zomerschool*, Ronald Engelse

Augustus 2018

Zeeland

- 19 Instroomcursus nieuwe geïnteresseerden - studiegroep
- 26 Instroomcursus nieuwe geïnteresseerden - studiegroep

September 2018

Amsterdam

- 15 *Theosofie, eeuwige wijsheid voor deze tijd*, inleidende gespreksgroep (11:00)
- 15 *Dialogo Krishnamurti* met Javier Gomez Rodriguez (14:00)
- 29 *De Geheime Leer, Deel II*, gespreksgroep (11:00)
- 29 *Een weg tot zelfontdekking* (I.K. Taimni), gespreksgroep (14:00)

Arnhem

- 3 *De Geheime Leer*, studiegroep
- 17 *Ledenavond*

Heeze (Centrum Eindhoven)

- 15 *De Geheime Leer II* boekbespreking

Den Haag

- 3 Opening van het seizoen
- 8 *Mindfulness*, cursus, Ineke Vrolijk
- 8 *Geheime Leer voor gevorderden*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 10 *Aan de voeten van de Meester*, lezing, Guido Lamot
- 17 *Een weg tot zelfontdekking* (Taimni), studiegroep
- 24 *Het duivelse plan. De mythe van de ondergang van de wereld*, lezing, Hans van Aurich
- 30 *Studiegroep Barborka - Goddelijk Plan* studiegroep, Wim Leys

Utrecht

- 21 *Blavatsky en haar leraren* lezing, Floris J. Methorst

Zeeland

- 2 Start studieseizoen: Annie Besant, *leven en werk*, lezing, Wim Leys

Zwolle

- 11 Opening van het nieuwe werkjaar. *Evolutie van de mensheid*, Wies Kuiper
- 25 *Het goddelijk plan* (G. Barborka) studie

Zie voor adressen en tijden van deze bijeenkomsten: <http://www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges>

Nieuw: nu ook in Zeeland

In Zeeland kennen wij het belang van goede verbindingen tussen eilanden. Zodra een brug over het water is gebouwd, wordt ons gezichtsveld verbreed en openen zich nieuwe horizonten. Mensen die vroeger geen contact hadden, worden vrienden. Daarom begrijpen de Zeeuwen de kracht van theosofie, de eeuwenoude wijsheid die aan de basis staat van alle religies. Theosofie vormt immers spelenderwijs een verbindende brug tussen denkrichtingen, filosofieën en geloven.

Na een introductielesing theosofie in de zomer van 2016 heeft zich een enthousiaste studiegroep gevormd die sinds die tijd iedere eerste zondag van de maand bijeenkomt in Kortgene (Noord-Beveland). Nadat in het eerste jaar op luchtige wijze kennis is gemaakt met de basisbegrippen van theosofie, wordt vanaf september 2017 gelezen in het boek *De Sleutel tot de Theosofie* van mevrouw H.P. Blavatsky. De onderwerpen uit het boek worden besproken, waarbij iedereen een inbreng heeft, mede aan de hand van hedendaagse thema's.

Nu nieuwe geïnteresseerden zich hebben aangemeld, wordt op 19 en 26 augustus aanstaande een instroomcursus georganiseerd. De in de eerste twee jaar behandelde onderwerpen worden daarin kort uiteengezet, zodat men beslagen ten ijs komt.

Kortom, Zeeland is uit zijn jarenlang pralaya ontwaakt, en de TVN bloeit er weer volop.

E-mail zeeland@theosofie.nl
Telefoon 0113 854243
Website www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges/zeeland
Facebook theosofie centrum zeeland

Kortgene

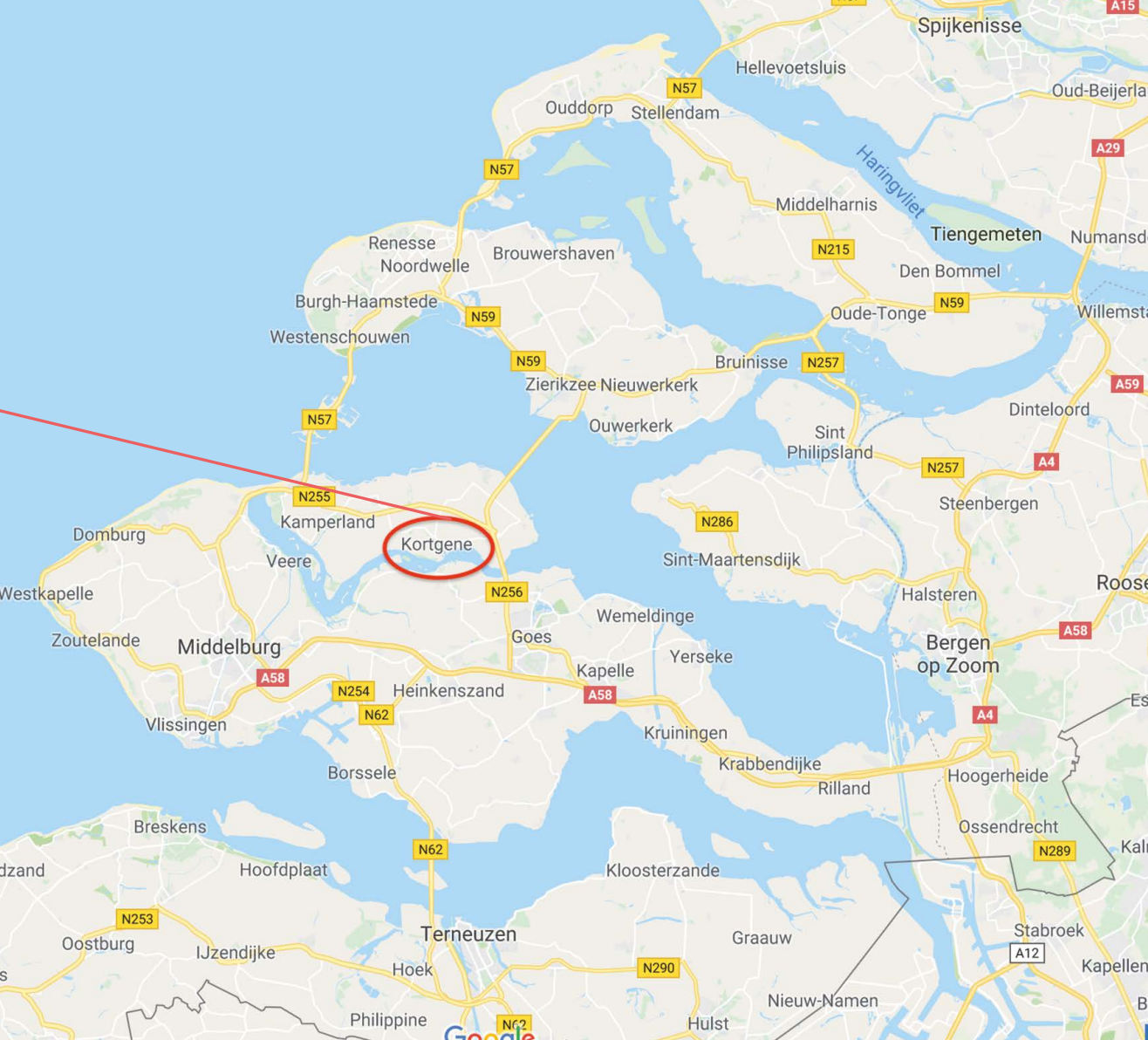

Foto's op Wikipedia

Adres
Vrijheidslaan 10
4484 RE Kortgene

Wikipedia
Kortgene is een stad en voormalige gemeente op Noord-Beveland, in de Nederlandse provincie Zeeland. Het aantal inwoners bedraagt 1847 (1 januari 2008).

Activiteitenagenda

Agenda Nederland

Juni 2018

- 1-3 Seminar *The Quest for Wisdom: Insights from N. Sri Ram* met Linda and Pedro Oliveira
ITC - Besant Hall
- 9 TVN Algemene Ledenvergadering
ITC - Besant Hall
- 30 *Education, from School Child to World Citizen* een dag met Vicente Hao Chin Jr.
ITC - Besant Hall

Agenda Internationaal

Juni 2018

- 23-24 Leeds (Engeland)
The Roots of Wisdom
Informatie: <http://www.ts-leeds.org.uk>

Juli 2018

- 11-15 Bad Zwesten-nabij Kassel (Duitsland)
Onze latente krachten ontvouwen (Derde doeleinde van de TS)
Kurt Leland uit de USA
Informatie: <https://www.theosophieadyar.de>

Augustus 2018

- 4-9 11e Wereldcongres van de Theosophical Society (Adyar) in Singapore
Consciousness, Contemplation, Commitment: The Future Is Now
- 18-25 Bristol (Engeland)
Summer School - Pillars of Wisdom
Informatie:
<http://theosophicalsociety.org.uk/summer-school>

Juni-juli-augustus 2018

Californië (USA)

Een hele reeks van retreats en workshops in Far Horizons Theosophical Camp, in een prachtige omgeving: The Giant Sequoia National Park in de High Sierras.

Informatie:

<http://farhorizons.org/far-horizons-2018-summer-programs/>

Voel je meer voor degelijke kennisoverdracht van de theosofische leringen, informeer dan bij <http://www.krotonainstitute.org> ook in een prachtige streek van Californië, de Ojai Valley, waar Krishnamurti gewoond heeft.

Zie voor adressen en tijden van deze bijeenkomsten:

<http://www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges>

Theosofie en het Kashmir śaivismē V.V. Chalam

Dr. V.V. Chalam, jarenlang lid van de Theosophical Society (TS) in India, was vroeger directeur van het Instituut voor Technologie aan de Benares Hindoe Universiteit.

Theosofie verklaart: *Alle leven is één*, en dit is het grondbeginsel van theosofie. De oude filosofie van het Kashmir śaivismē verklaart ook: *Alles is chiti* (bewustzijn), en *Nergens bestaat iets dat niet śiva is*. Śiva verwijst naar het universele bewustzijn; het is het innerlijk zelf van alles. Wanneer het denkvermogen rustig is, wordt het zelf ontdekt. Vandaar het belang van meditatie.

Meditatie wordt bereikt door te duiken in de diepere niveaus van zijn. Door inwaarts te keren stijgt het individuele denkvermogen in de richting van universeel bewustzijn. Meditatie bevrijdt het individu van lijden en van het gevoel van begrenzing. Door het ene overall te zien, en het zelf in alles te realiseren, leeft de ontwaakte mens met vrijheid en creativiteit. Wanneer men gevestigd is in meditatie op het zelf, duikt men in de oceaan van gelukzaligheid. De lichtgevende energie van zuiver bewustzijn ligt in het hart van meditatie.

Theosofie stelt dat bewustzijn de primaire substantie is van het universum. Het Kashmir śaivismē stelt dat bewustzijn alles te allen tijde doordringt. Het wordt gekenmerkt door *icchā* (wil), *jñāna* (kennis, geestelijk inzicht) en *kriyā* (kracht tot handelen). Volgens het Kashmir śaivismē heeft het goddelijke geen vorm, en wordt ernaar verwezen als śiva. Śiva brengt het universum voort uit zijn eigen wezen. Bewustzijn is daarom de onderlaag of het substraat van materie, zoals theosofie zegt: materie is de grove manifestatie van bewustzijn.

Volgens het Kashmir śaivismē zijn er zesendertig niveaus van bewustzijn, van zuiver universeel bewustzijn bovenaan, tot in het minst bewuste object zoals een steen. Zelfs de steen heeft bepaalde goddelijke kwaliteiten: hij is sterk, duurzaam, betrouwbaar enzovoort. Een sutra stelt: *Het Zelf is de zoete kern van alles*. Onze theosofische aanroep tot eenheid zegt hetzelfde: *O, verborgen leven, trillend in elk atoom...* Zelfs het meest inerte object heeft dit verborgen leven of bewustzijn als essentie. Die goddelijke essentie bevindt zich in alle mineralen, in alle dieren en in alle mensen.

Alles wordt tot leven gebracht door het ene leven. Dit is de basis voor de universele broederschap die de Theosophical Society benadrukt. Alles is met elkaar verweven. Alles is onderling verbonden. Alles is bewustzijn of god. Laten we daarom de wereld beschouwen vanuit dit verheffende gezichtspunt. Dit leidt tot eerbied voor alle leven, en universele broederschap is er een natuurlijk uitvloeisel van.

Alles wordt met al het andere verbonden door een opperste intelligentie. Daarom gebruiken wij ook in theosofie de beroemde verklaring *Zo boven, zo beneden.* Het Kashmir saïvisme stelt het volgende, en bevestigt hiermee die stelling: *Zoals het hier is, zo is het overal.* Eén van de wijzen verklaarde: *Er bestaat geen woord, geen gedachte, geen beeld, geen idee, geen toestand die niet śiva is.* Dit is de kernlering van het Kashmir śaivisme, en ook van theosofie.

Naarmate wij voortgaan op het spirituele pad, verwerken of assimileren wij het idee dat alles een manifestatie, een uiting is van het goddelijke denkvermogen. Dit is de visie die men kan nastreven. Dan verkrijgt men volmaakte vrede en verwerft nieuwe inzichten in zichzelf. Alles is uitzonderlijk mooi en inspirerend wanneer het gezien wordt vanuit dit hoogstaande perspectief. Laten wij, om deze hoogte te bereiken, nadenken en peinzen over het volgende: *Alles is één; alles is bewustzijn.*

Hieronder volgen enkele teksten van het Kashmir śaivismisme:

1. Voorbij en door de toestanden van waken, dromen, en diepe slaap heen ligt de gelukzalige vierde toestand (turiya).
2. Juiste inspanning is het middel.
3. Beperkte kennis, uitgedrukt in gedachte of spraak, betekent gebondenheid.
4. Verlichting vindt plaats door de kracht van taal in het binnenste.
5. Wanneer het denkvermogen één wordt met het hart, dan wordt de ware aard van de wereld waargenomen.
6. Zelfs een toevallig, gewoon gesprek van een ware yogi is zo krachtig als een mantra.
7. Onderzoek is de hoogste tak van yoga, omdat het onderscheid maakt tussen wat gekozen en wat verworpen kan worden.
8. Een wijs iemand zou in de praktijk steeds een onderzoekende houding hebben.
9. Omdat hij overal eenheid ziet, en het zelf in alles realiseert, leeft de ontwaakte mens zonder angst.
10. Wanneer men een toenamen aan vreugde ervaart, zou men kunnen mediteren op de volmaakte toestand van deze vreugde; dan ontstaat opperste verrukking.
11. Wanneer men zich in het denken vermengt met de onvergelykelijke vreugde, dan ontstaat een volledige eenheid met die vreugde.
12. Iemand die de opperste staat van śiva bereikt heeft, wordt een goddelijk wezen.

Uit: *The Theosophist*, december 2008

Vertaling: Anne Myrthe Iken

De waterlelie

*Ik heb de witte waterlelie lief,
daar die zo blank is en zo stil haar kroon
uitplooit in 't licht.*

*Rijzend uit donkerkoele vijvergrond,
heeft zij het licht gevonden en ontsloot
toen blij het gouden hart.*

*Nu rust zij peinzend op het watervlak
en wenst niet meer*

Frederik van Eeden, Van de passieloze lelie

De religies van de toekomst Vicente Hao Chin, Jr.

Vicente Hao Chin, Jr. was voorzitter van de Theosophical Society (TS) in de Filippijnen, is actief in de Theosophical Order of Service en is de grondlegger van het Golden Link College, transformerend onderwijs voor minder bevoorrechte kinderen en jonge mensen.

De onderstaande lezing gaf hij op de internationale conventie van de TS in Adyar, januari 2017.

In de afgelopen duizenden jaren hebben religies een zeer belangrijke rol gespeeld bij het bepalen van de koers van bijna alle beschavingen op aarde. Ogenschijnlijk zijn zij bedoeld om de mensheid te ontwikkelen en om mensen deugdzamer te maken of ze te helpen eeuwig geluk te bereiken. In veel opzichten hebben ze dat ook gedaan, maar in veel andere opzichten zijn religies een bron geworden van conflicten en hebben ze geweld, oorlogen en wreedheden veroorzaakt. De mensheid is dermate verdeeld geraakt door religies dat er omwille daarvan zelfs politieke grenzen zijn getrokken en militaire allianties zijn gesmeed. Volgens Samuel Huntington, in zijn boek *The Clash of Civilisations* (vertaald: Botsende beschavingen), uitgegeven in 1996, zullen de oorlogen in de toekomst niet langs politieke scheidslijnen gevoerd worden, maar langs etnische en religieuze scheidslijnen.

We hoeven niet op de toekomst te wachten om zo'n verschijnsel te zien: het gebeurde ook al in oude tijden, toen Joshua de Kanaänieten en hele steden van het heilige land vernietigde; toen Mohammed de landen in het Midden-Oosten veroverde en tot de islam bekeerde; toen de christelijke landen kruistochten organiseerden die tweehonderd jaar voortduurden; toen katholieke landen oorlog voerden tegen de protestante naties in Europa; toen de Arabische landen een gezamenlijke oorlog startten tegen het pas gestichte land Israël; toen India en Pakistan na hun opdeling verscheidene oorlogen voerden vanwege religieuze verschillen.

Religieuze culturen hebben schitterende kunstwerken, verheven muziek en prachtige bouwwerken tot stand gebracht, en grote spirituele leiders voortgebracht, maar zij hebben ook enkele van de ergste vormen van wreedheid in de geschiedenis veroorzaakt, zoals de inquisitie in Europa en het hedendaagse religieuze terrorisme dat zich er niet om bekommert of slachtoffers mannen, vrouwen of kinderen zijn, vijand of vriend. Terroristische daden worden zelfs aangemoedigd door de beloften van beloningen in de hemel. Een dergelijke vorm van terrorisme werd nooit eerder gezien in de geschiedenis. Vroeger ontstond terrorisme om politieke of militaire

redenen en richtte het zich alleen op regerings- of militaire bases. Religieus terrorisme is echter waanzinnig aselekt wat zijn slachtoffers betreft.

Verder hebben religies grote studiecetra gesponsord, maar tegelijkertijd ook de vooruitgang van wetenschap, onderwijs en opvoeding in de afgelopen eeuwen geremd door studie, publicatie of het onderwijzen van wetenschappelijke ontdekkingen die mogelijk in strijd zijn met de eigen dogma's te verbieden. Galileo Galilei werd levenslang gevangengezet en het werd hem verboden om nog iets te schrijven, nadat hij was veroordeeld vanwege ketterij, omdat hij onderwees dat de aarde zich om de zon beweegt.

De anti-wetenschappelijke lobby kan zelfs in moderne tijden sterk zijn, zo sterk dat in 1925 de staat Tennessee in de Verenigde Staten een wet aannam die het onderwijzen van de evolutieleer op openbare scholen verbood. Deze wet werd pas in 1967 herroepen, in een tijd die zo vergevorderd was dat Rusland en de Verenigde Staten al astronauten de ruimte in hadden gezonden. Anno 1999 verbood Kansas nog het onderwijzen van de evolutieleer, een beslissing die twee jaar later werd herroepen.

Duizenden boeken zijn geschreven over deze schadelijke kant van religie die men-sen zoveel verdeeldheid en leed heeft gebracht. In 2006 zond de Britse nationale televisie een serie documentaires uit met als titel *De Wortel van Alle Kwaad?*, gepresenteerd door Richard Dawkins, over de schade die religies de mensheid hebben berokkend. We vinden een soortgelijke aanklacht in de Brieven van de Meesters van eind negentiende eeuw, waar Meester Koot Hoomi stelde dat tweederde van het kwaad dat we aantreffen in de wereld herleid kan worden religie.

Waarom hebben religies die geacht worden de mensheid te helpen, te verbeteren en te redden, zulke schadelijke gevolgen voor de menselijke beschaving? Vanwaar deze conflicten en verdeeldheid? Waarom niet liefde en eenheid?

Sta mij toe om met u te delen wat ik denk dat de voornaamste elementen zijn van religies die zulke gevolgen met zich mee brengen. Daarbij kan ik wel zeggen dat de meeste van deze elementen voornamelijk in de Abrahamse religies gevonden worden, in het judaïsme, het christendom en de islam, en veel minder in de oosterse religies.

Bronnen van conflicten en verdeeldheid

1. De onfeilbaarheid van de geschriften

De eerste oorzaak van religieuze conflicten en verdeeldheid is de geclaimde onfeilbaarheid van geschriften. In de Abrahamse religies worden de geschriften gezien als woorden van God, en kunnen ze dus niet verkeerd zijn. In deze geschriften staan echter zoveel beweringen die tegen ons gezonde verstand indruisen, tegen onze normen, onze wetenschappelijke en historische kennis, en tegen ons gevoel voor rechtvaardigheid. Door dergelijke beweringen werden religies onverdraagzaam, veroordeelden andere religies, en brachten de ogenschijnlijk oprechte mensen ertoe om onrechtvaardig en wreed te worden.

Hier volgen voorbeelden van geboden van een godheid zoals die in zulke geschriften worden gevonden:

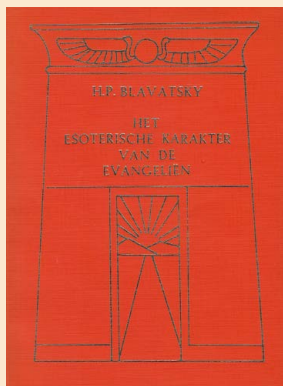
Pak ze en dood ze [ongelovigen] waar je ze ook vindt.

Verwoest volledig alles wat ze hebben en spaar ze niet; maar dood zowel man als vrouw, kind en baby, os en schaap, kameel en ezel.

Ik betwijfel of een doorsnee mens deze geboden als redelijk opvat en ze ook opvolgt...

Tegenwoordig zijn de meeste bijbel geleerden het erover eens dat deze geschriften geschreven en verzameld werden door mensen. Hoewel veel leringen inderdaad inspirerend zijn, waren veel van deze uiteenzettingen gebaseerd op de gangbare geloofsopvattingen en de tradities van die tijd. Het zou toch ongeloofwaardig zijn dat een God die dingen zou zeggen die overduidelijk ongoddelijk zijn.

Vandaag de dag gelooft bijvoorbeeld de katholieke kerk niet langer dat de wereld geschapen werd in zes dagen. Zij erkent de echtheid van archeologische ontdekkingen en hun gevolgen voor het evolutionaire proces in de natuur, in tegenstelling tot wat er letterlijk gezegd wordt in de geschriften. Er bestaat echter nog altijd veel fundamentalisme in duizenden grotere en kleinere religies en sektes. Het zal misschien nog honderden jaren duren voordat de mensheid dergelijk bekrompen letterlijk geloven en fundamentalisme collectief te boven zal zijn, en in staat zal zijn om het feit te accepteren dat spirituele bevrijding ook kan worden gevonden langs andere wegen dan iemands eigen specifieke geloof.

2. De autoriteit van het instituut als een bron van dogma's

De tweede oorzaak van religieuze bekrompen visie en kleingeestigheid is het zich verlaten op institutionele of hiërarchische autoriteit als bron van waarheid of dogma. Ik groeide op als een katholiek en volgde onderwijs op een katholieke middelbare school. In de katholieke kerk wordt de paus als onfeilbaar beschouwd. Het collectieve lichaam van gezagsdragers, alle officiële personen in de kerk, waartoe ook de bisschoppen behoren, worden erkend als bronnen van authentieke waarheden. Zo'n autoriteit kan officieel zijn, of traditioneel, of gebaseerd op populaire opvattingen. Het brengt vaak de macht met zich mee om te oordelen, te veroordelen, te excommuniceren en zelfs te straffen. Wanneer die macht gekoppeld is aan militaire en politieke macht, dan kan zij arresteren, stenigen of ter dood brengen.

Zulke macht is in het verleden niet alleen misbruikt, maar zij is ook de bron van het voortbestaan van schadelijke doctrines en praktijken. Giordano Bruno en Jeanne d'Arc waren slechts twee van de tienduizenden mensen die verbrand of

geëxecuteerd werden vanwege ketterij of zogenaamde hekserij. Mansur al-Hallaj werd gevangengenomen en ter dood gebracht omdat hij getuigde van zijn spirituele ervaringen.

3. *Exclusieve claims op verlossing*

De derde soort van religieuze schade berokkenen en verdeeldheid zaaien is gebaseerd op de veronderstelling dat alleen het behoren tot een bepaalde religie voor verlossing kan zorgen. Dat wil zeggen dat alleen zij die tot een bepaalde kerk of religie behoren gered zullen worden of naar de hemel zullen gaan. Dit is één van de meest verderfelijke zaken, omdat het religieuze autoriteiten het gevoel geeft dat zij gerechtvaardigde toestemming hebben om 'ongelovigen' te vervolgen en zelfs massaal af te slachten. De volkerenmoord of genocide van de Amerikaanse inboorlingen door de Spaanse veroveraars is hiervan een voorbeeld.

Eeuwenlang verklaarde de katholieke kerk dat 'buiten de Kerk geen verlossing bestaat' (nu doet zij dat niet langer). Veel hedendaagse fundamentalistische kerken zeggen hetzelfde, en deze tendens is nog altijd zeer sterk. Hier is nog zo'n verklaring, uit een andere religie: *Hij die zich verzet tegen de boodschapper ... en andere wegen volgt dan de weg van de gelover, die stellen we bloot aan de hel.*

De wind is echter aan het draaien. Een recente verklaring van de katholieke paus Franciscus heeft de hierboven beschreven zienswijze grondig onderuitgehaald. In een preek via de radio van het Vaticaan en in een brief aan een Italiaanse krant verklaarde de paus dat zelfs atheïsten naar de hemel kunnen gaan, als zij maar goede mensen zijn en hun geweten volgen. Dit is absoluut revolutionair. Het betekent dat geloof ondergeschikt is aan ethiek. Of iemand nu gelooft in God of Jezus Christus, of niet: het doet er niet echt toe. Wat telt is een moreel zuivere levenswijze.

4. *Het geloof in een antropomorfe god*

De vierde oorzaak van conflicten en verdeeldheid is het geloof in een god die een menselijke gedaante heeft: een god die boos, jaloers, wraakzuchtig, bestraffend, onzeker of dualistisch zijn kan. Dat is een god die eerder angst wekt dan dat hij inspireert tot spiritualiteit. Angst zet aan tot loyaliteit aan een bepaalde god. Als gevolg daarvan handelen menselijke religieuze autoriteiten op dezelfde wijze: boos, jaloers, wraakzuchtig, straffend en afschrikwekkend. Zo ontstaat geen geloof dat is gebaseerd op liefde, maar een geloof dat is gebaseerd op vrees en haat.

Deze vier bronnen van religieuze verdeeldheid en dogmatisme zullen de komende pakweg duizend jaar of meer waarschijnlijk niet verdwijnen, als je kijkt naar de ervaring van de menselijke beschaving in de afgelopen tweeduizend jaar. De mensheid zal de factoren die tot religieuze verdeeldheid hebben geleid overdragen op na hen komende generaties.

Het is opmerkelijk dat je deze duistere religieuze eigenschappen minder ziet in oosterse religies, zoals het boeddhisme, hindoeïsme, taoïsme, jainisme en shintoïsme. Het boeddhisme heeft zich gemakkelijk vermengd met verschillende religies die het in andere culturen aantreft, zonder dat dit vijandigheid, geweld of haat oproept. In de Filippijnen bijvoorbeeld werden de twee belangrijkste centra voor boeddhistische zen-meditatie gesticht door katholieke nonnen. In India, China en Japan vermengde het boeddhisme zich gemakkelijk met het hindoeïsme, taoïsme, confucianisme en shintoïsme.

De religies van de toekomst

Als we verder in de toekomst kijken, wat zouden dan de kenmerken kunnen zijn van de meer verlichte komende religies die aanmoedigen tot harmonie en eenheid? Ik geloof dat zulke religies de volgende eigenschappen zullen bezitten:

1. Geschriften worden niet onfeilbaar geacht

Toekomstige religies zullen niet langer geloven dat hun geschriften onfeilbaar zijn. Ze zullen inzien dat, hoe inspirerend sommige gedeelten van hun geschriften ook zijn, ze toch het product zijn van mensenhanden, en dus onderworpen aan de beperkingen van de menselijke geest. Mensen zullen die gedeelten die duidelijk onwetenschappelijk en onethisch zijn, of tegen de redelijkheid, het gezond verstand en de intuïtie indruisen verwerpen.

De volgende vraag kan echter in het denken van veel gelovigen opkomen: 'Hoe kunnen gewone stervelingen als wij beslissen over wat waar is of onwaar, geldig of ongeldig, als we ons niet op de geschriften verlaten?'. Helaas zit er voor ons niets anders op dan dat wij zelf besluiten of iets waar is of niet waar, geldig of niet geldig. Als ik bijvoorbeeld een bepaald geschrift als waar accepteer, dan heb ik alleen maar een oordeel geveld. Ik besliste daar zelf toe, en die beslissing werd niet voor mij genomen. Dat betekent dat ik ook zelf heb geoordeeld dat bepaalde andere geschriften voor mij onjuist zijn. Als ik morgen mijn mening verander, dan vel ik het tegenovergestelde oordeel. Dit alles wordt door iemand zelf, persoonlijk gedaan en niet op grond van een macht of autoriteit uit de buitenwereld. Als God zich op dit precieze moment aan ons zou vertonen, hier in het theater van de internationale conventie in Adyar, dan zal ieder van ons voor zichzelf kunnen uitmaken of dit een illusie is of werkelijkheid. Bij het ontdekken van de waarheid is er dus geen andere weg dan ons beoordelings- en onderscheidingsvermogen te ontwikkelen door rede, gezond verstand en door intuïtie.

Dit brengt ons bij een belangrijk beginsel in het menselijke zoeken naar waarheid. De uiteindelijke verantwoordelijkheid om te beslissen over wat waar is of niet kan niet worden toegewezen aan een externe macht, of het nu een god is, een mens of geschriften. Als een boek zegt dat Antarctica bestaat, dan is het aan de individuele lezer om te beoordelen of dat boek kan worden vertrouwd. Ook als iemand poogt tot de waarheid te komen door een volmacht, dan is het nog aan iemand anders om te beslissen of die ander die volmacht krijgt.

Zo zullen we zien dat het uiteindelijke doel van alle onderwijs- en opvoedkundige, sociale en religieuze inspanningen om de mensheid te verbeteren zich zouden kunnen richten op het volgende: de rijpheid van het individu ontwikkelen door zijn hoogste vermogens op te wekken om de waarheid waar te nemen.

2. *Niet-dogmatisch en open*

De tweede eigenschap van toekomstige religies is een logisch vervolg op de eerste. De religie van de toekomst zal niet langer dogmatisch zijn en zal geen geloof aan haar volgelingen opdringen door te dreigen met uitsluiting, excommunicatie of sancties.

Het woord 'dogma' wordt tegenwoordig gedefinieerd als een beginsel of een lering 'die door een autoriteit als onomstotelijk waar is verkondigd'. De oorspronkelijke betekenis van het Griekse woord 'dogma' is echter 'mening', en zo zou het ook opgevat kunnen worden: als niet méér dan een mening. Een voorbeeld: in de derde eeuw waren christenen in verwarring over of Jezus God was, of niet. Een prominente christelijke theoloog, Arius, verkondigde dat Jezus niet God was. Een andere jonge leider, Athanasius, zei dat Jezus wel God was. Deze controverser duurde meer dan een halve eeuw. Soms werd de zienswijze van Arius meer algemeen aanvaard, en op andere momenten werd die van Athanasius aangenomen. De toezichhoudende bisschop, Alexander, kwam niet tussenbeide. Keizer Constantijn wilde echter geen religieuze onenigheid vanwege de potentiële onrust die dat zou kunnen veroorzaken in zijn Rijk, dus beval hij de bisschoppen een concilie bijeen te roepen om erover te stemmen: Athanasius won. Zo werd een mening door een stemming tot een vastliggend dogma dat tot de dag van vandaag geldt! Als de stemming gehouden was in een tijd dat Arius populairder was, zou de christelijke wereld nu onderrichten over een menselijke christus.

Dogmatisering is geen garantie dat iets waar is geworden. Het beste wat een gezonde religie kan doen is haar sympathisanten overtuigen van de waarheid van haar leringen, zonder te dreigen met organisatorische straffen. Een religie die werkelijk geïnteresseerd is in waarheid zal niet bang zijn voor ketterij, want als de ketterij onjuist is dan zal dat later wel uitkomen. Als de mening juist is, dan zou zij zonder aarzelen overgenomen worden.

Voor sommige mensen mag deze vrijheid van geloof in een religie vreemd klinken, maar het is het wezenlijke karakter van zowel het boeddhisme als het hindoeïsme. Men zegt dat Boeddha stelde: *ga niet af op verslagen, legendes, tradities, geschriften...* Met andere woorden: aanvaard niets als waar alleen maar omdat een geschrift of een profeet het gezegd heeft.

De tweede reden waarom de religies van de toekomst geen dogma's zullen hebben, is omdat de belangrijkste inzichten over de Werkelijkheid transcendent zijn en onuitsprekelijk. Transcendente waarheden kunnen gewoonweg niet

gedogmatiseerd worden, want dogma's zijn pogingen om het onzegbare in woorden te beperken of uit te kristalliseren. Dergelijke waarheden kunnen in symbolen worden weergegeven, maar niet in woorden gedefinieerd worden.

3. *Ethiek als essentiële kern*

De centrale nadruk van toekomstige religies zal eerder komen te liggen op morele oprechtheid dan op theologische standpunten of geschriften. Dergelijke morele oordelen zullen fundamenteel meer voortkomen vanuit onze eigen morele intuïtie dan vanuit dogmatische verklaringen door geschriften of instituten. Leringen die deze intuïtie geweld aandoen zullen meer en meer aan belang inboeten. Zo stelt bijvoorbeeld een vers uit de geschriften dat iemand, alleen wanneer hij zijn vader, moeder, broer of zuster haat, een leerling kan worden van Christus. Dit vindt diep in ons binnenste geen weerklink bij ons: we kunnen ons misschien niet echt met ze verbonden voelen, maar we kunnen onze ouders niet haten; dat slaat nergens op. Ik heb veel mensen de volgende vraag gesteld. Wie zal gered worden: iemand die gelovig is, maar een slecht mens is, of iemand die niet gelooft, maar een goed mens is? De meesten zullen vlot zeggen dat de goede mens zal worden gered, maar anderen aarzelen met antwoorden, omdat ze in verwarring zijn.

Binnenin ons hebben we een dieper moreel kompas dat onderscheid kan maken tussen goed en fout, terecht of onterecht. Religies zouden kunnen helpen dit innerlijke vermogen te wekken, om de mensen rijper en moreel zuiverder te maken.

4. *Mystieke ervaring als religieuze kern-ervaring*

Religies zullen de mystieke elementen van hun eigen geloof als belangrijkste religieuze ervaring erkennen. Als zodanig zullen ze tegelijkertijd de geldigheid van de mystieke inzichten en ervaringen erkennen van mensen van andere religies. Dat wat nu algemeen door mystici van allerlei religies erkend wordt zal weldra algemene kennis worden, in de religies van de toekomst. Vandaag de dag erkennen mensen als D.T.Suzuki, Hazrat Inayat Khan, Thomas Merton, Abraham Maslow en Frithjof Schuon allemaal de gemeenschappelijkheid van mystieke ervaringen in de diverse religies.

Abraham Maslow stelde:

In de mate dat alle mystieke of piekervaringen in wezen allemaal hetzelfde zijn, en altijd hetzelfde zijn geweest, zijn alle religies in wezen hetzelfde, en zijn dat ook altijd geweest. Zij (de actieve gelovigen) zouden daarom in principe tot overeenstemming moeten komen over het onderwijzen van datgene wat ze allemaal met elkaar gemeen hebben, dat wil zeggen het gemeenschappelijke in wat piekervaringen ons leren (wat er bij deze verlichtingservaringen verschillend is kan redelijkerwijs toegeschreven worden aan plaatselijke omstandigheden in zowel tijd als ruimte, en die zijn niet belangrijk, niet van waarde en niet essentieel). Dit gemeenschappelijke iets, dit iets dat overblijft als we alle plaatselijke eigenheden eraf pellen...dit kunnen we aanmerken als een 'wezenlijk religieuze ervaring' of als 'transcendente ervaring' (Religions, Values and Peak Experiences).

De soefi leraar Hazrat Inayat Khan verklaarde:

Wat betekent religie voor de mysticus? De religie van de mysticus is een gestaag voortgaan op de weg naar eenheid... Niemand kan een mysticus zijn en zichzelf een christelijke, joodse of islamitische mysticus noemen, want wat is mystiek? Mystiek is iets dat uit iemands denken radicaal ieder idee van afgescheidenheid wegvaagt (The Inner Life).

De bekende jezuïtische priester en schrijver William Johnston schreef:

Elke werkelijke religie komt voort uit mystieke ervaring, of het nu de ervaring is van Jezus, van de Boeddha, van Mohammed, of van de zieners en profeten uit de Upanishads (The Inner Eye of Love).

5. *Humanistisch en spiritueel*

De religies van de toekomst zullen eerder humanistisch en spiritueel zijn dan theocentrisch en dogmatisch. Het zal niet meer gaan om jaloezie of boosheid van een god, maar veeleer om de groei en ontwikkeling van mensen. Het zal minder gaan om het aanbidden van welke god dan ook, maar om het ervaren van het heel makende en heilige in ons hart. Het zal niet meer gaan om straffen door een toornige god, maar eerder om het oogsten van gevolgen die men door eigen denken en handelen heeft veroorzaakt.

Parallel hieraan zal het concept van een goddelijk wezen of een goddelijke werkelijkheid niet langer een menselijke vorm aannemen, maar het zal transcendent en onpersoonlijk worden, als het Ain Soph Sof van de kabbala, het Parabrahman uit het hindoeïsme en de godheid van het mystieke christendom. De religies van de toekomst zullen wel het bestaan erkennen van goddelijke wezens, de boeddha's, de christussen, de tot vervolmaking gekomen mensen, de meer goddelijke wezens die het menselijk stadium voorbij zijn, maar niet kunnen worden beschouwd als het Opperste Wezen.

Wanneer de tijd komt dat de religies van de toekomst deze kwaliteiten bezitten, dan zal er tussen de verschillende geloven grotere vrede en harmonie zijn. Religieuze verschillen zullen dan het gevolg zijn van de plaatselijke cultuur, van historische tradities of de voorkeuren van leiders en oprichters van religies, maar religies zullen niet langer onderdrukkend of tiranniek zijn.

Wat kunnen we doen?

Wat kunnen we doen om het naar voren komen van zulke religies te versnellen?

1. Draag het belang van een moreel zuiver leven uit als de wezenlijke kern van religieus leven: een leven dat anderen niet schaadt of onrecht aandoet, een leven van altruïsme en zelfloosheid, van mededogen en liefde. Promoot dit. Dat is véél belangrijker dan het gegeven of god nu een eenheid is of een drievoudigheid, of Jezus God is of niet, of dat iemand wel of niet in een god gelooft.

2. Geef algemene bekendheid aan mystiek en aan mystieke inzichten, leg meer nadruk op spirituele ervaringen. Dit is de tweede maar nog hogere kern van een religieus leven; dit is de basis van religieuze eenheid. Op het mystieke of spirituele leven zou veeleer de nadruk kunnen liggen dan op de leer, op geloofsovertuigingen of dogma's. De centrale rol van spiritualiteit is zo groot dat Meister Eckhardt, een van de grootste christelijke mystici in de geschiedenis, zelfs stoutmoedig verklaarde: *Als iemand echte spirituele ervaring heeft dan kan hij botweg uiterlijke systemen laten vallen, zelfs die waaraan hij door geloften gebonden is (Sermons).*

3. Verzet je tegen agressie of misbruik door sektarische machten. Een onderdrukkende macht wordt groter als mensen zich mak en zwijgend opstellen. Als de personen die een dergelijke macht uitoefenen voelen dat een groeiend collectief verzet opkomt, dan beginnen ze voorzichtiger te worden. Het is de plicht van de beter geïnformeerde burgers om bezorgdheid of tegenstand te verwoorden, speciaal in deze tijd waarin sociale netwerken of forums iedereen in staat stellen zijn of haar visie tot uitdrukking te brengen.

4. Bevorder niet-sektarisch onderwijs. Een religieuze of sektarische school komt voornamelijk op voor een bepaalde religie. Sommige sektarische scholen zijn misschien liberaal, en andere intolerant. Het algemene gevolg van religieuze opvoeding is dat het de geest van jonge mensen in een bepaalde richting vormt, met een onbewust vooroordeel ten aanzien van andere religies. Dit houdt religieuze verdeeldheid in stand, ook voor een volgende generatie.

In sommige landen kunnen regeringsscholen die verondersteld worden niet-sektarisch te zijn nog steeds op een informele wijze sektarisch zijn. Dat hangt af van hoe dominant een bepaalde religie in de gemeenschap is. Als die dominant is, kunnen de leraren en leerlingen nog steeds bidden of rituele handelingen verrichten alsof hun religie de facto de religie van de school is, zelfs al zijn er veel mensen in die school die tot andere religies behoren. Deze minderheden worden dan vaak niet gehoord, of gedragen zich onderdanig uit angst door de meerderheid als paria's te worden behandeld.

Het zou het beste zijn als ouders, docenten of leerlingen voorstellen indienen hoe een niet-sektarisch bestuur of een privéschool werkelijk niet-sektarisch kan zijn. Als er gezamenlijk gebeden wordt, dan kan dat gebed iets vertegenwoordigen dat bij alle leden van de gemeenschap weerklank vindt. Of men kan twee of drie soorten gebeden doen, uit de verschillende religies. Op deze manier zal de schoolgemeenschap het gevoel krijgen dat de school religie respecteert, maar niet een bepaalde religie bevoordeelt. Bij het godsdienstonderwijs zou gekozen kunnen worden voor een vergelijking van de verschillende godsdiensten, zodat de leerling vertrouwd raakt met de verschillende religieuze zienswijzen en deze leert respecteren.

5. Leer jonge mensen om open te zijn in hun denken en onderscheid te maken tussen blind geloof, het gebruik van rede, wetenschap en gezond verstand. De sleutel voor de hervorming van religies ligt bij de kinderen, de jeugd van iedere generatie. Wanneer jongeren niet nodeloos door de ouders worden geïndoctrineerd met inzichten die neerkijken op andere religies, dan zullen ze opgroeien met een opener denkvermogen, met tolerante of onconventionele opvattingen, en zullen ze niet zo gauw de neiging hebben om andere geloofsrichtingen te discrimineren en te veroordelen.

Ik onderwijs vergelijkende religie en filosofie op het Golden Link College in de Filipijnen. De leerlingen komen gewoonlijk uit traditionele godsdiensten, en een behoorlijk aantal leerlingen komt uit fundamentalistische kerkgenootschappen. Door de jaren heen ben ik erachter gekomen dat, wanneer jonge mensen geconfronteerd worden met wezenlijk fundamentele vragen die hun visie op zaken verruimen, ze niet langer terugvallen op de beperkte visies die gebaseerd zijn op traditionele geloofsovertuigingen. Dit is geen poging om religieuze geloofsovertuigingen te ondermijnen. De bedoeling is om jonge mensen te leren hoe zij te werk kunnen gaan bij het zoeken naar waarheid: met openheid, gezond verstand en intuïtie. Denkvermogens die op jonge leeftijd de kans hebben gehad zich te openen kunnen haast niet meer gesloten worden wanneer de personen volwassen geworden zijn. Anderzijds zijn denkvermogens die altijd geleerd hebben om gesloten te zijn zich in het latere leven zeer moeilijk openen.

De beste manier om jonge mensen te onderwijzen, denk ik, is diepe en wezenlijke vragen te stellen en de leerlingen in de gelegenheid te stellen deze te onderzoeken, te beredeneren en met elkaar te discussiëren. Als ze eenmaal zelf inzien wat redelijk en zinnig is, dan kunnen ze er niet langer hun ogen voor sluiten. Dan zullen de methoden van de oude bekrompen religies hun denken niet langer ketenen of gevangenhouden. Ze zullen vrij worden en beter in staat zijn om uit te vinden wat waarheid is.

Religie in haar hoogste mystieke en spirituele aspecten is een zegen voor het menselijke leven, want zij brengt het diepste en meest verborgene in de menselijke aard naar buiten. Religie als een voertuig voor controle, vrees en overheersing is echter altijd een vloek voor de mensheid geweest, want zij heeft tot bijgeloof, onderdrukking, wreedheid, geweld en oorlogen geleid.

Het is onze taak te helpen om deze wereld tot een plek te maken waar religie eerder een zegen is dan een vloek, waar zij veeleer een bron van liefde is dan van haat, waar zij een ashram is van spiritualiteit en geen school van dogmatisme. Voor diegenen onder ons die dit als een belangrijk agendapunt zien voor menselijk en sociale ontwikkeling: we zouden in actie kunnen komen, individueel of collectief. Dan helpen we op onze eigen kleine wijze mee aan het tot stand komen van de meer verlichte religies van de toekomst.

Uit: *The Theosophist*, februari 2017

Vertaling: Louis Geertman

Zijn wij wel onderzoekers? **G. Ramanathan**

De heer G. Ramanathan was voorzitter van de Trissur Theosophical Lodge en lid van het dagelijks bestuur van de Kerala Theosophical Federation in India.

Het kenmerk van een theosoof is een onderzoekende houding. In één van de brieven aan A.P. Sinnett, voormalig vicevoorzitter van de Theosophical Society (Adyar), hierna TS, stelde Mahatma KH: *De adept is de zeldzame bloem van een generatie van onderzoekers (De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett, brief 2, bladzijde 7).* Dit toont aan hoe essentieel het is om een onderzoekende aard te hebben. De stichters van de Society en zij die met hen omgingen in de vroege periode van de TS waren echte onderzoekers. Zij observeerden de wereld der verschijnselen met een open denkvermogen en waren ontvankelijk voor datgene wat uitgesproken werd vanuit de hogere dimensies. Zij geloofden niet blindelings wat hun door anderen verteld werd en verwierpen dit ook niet volledig, maar zij kwamen achter de waarheid door nauwkeurige observatie en door meditatie.

In een artikel over *Mahatma's en Chela's* (in het boek *HPB Teaches* van Michael Gomes) beschrijft H.P. Blavatsky (HPB) duidelijk het begrip 'blind geloof en vertrouwen'. Zij stelt: *Blind vertrouwen is een uitdrukking die soms gebruikt wordt om aannames en geloof, zonder eigen perceptie of begrip, aan te duiden; dit terwijl de ware perceptie van het manas dat verlichte geloof aanduidt in de ware betekenis van het woord 'vertrouwen'. Dit geloof zou tegelijkertijd vergezeld moeten gaan met kennis, want 'ware kennis brengt vertrouwen met zich mee.'* Occulte leringen zijn door HPB zelf gegeven middels haar klassieke theosofische literatuur. Ook de president-stichter kolonel H.S. Olcott en andere grote theosofen, zoals dr. Annie Besant, C.W. Leadbeater en anderen, hebben geschreven over hun verlichte waarnemingen van de aard van het universum en de evolutie van de mensheid. Dit zijn allemaal vruchten van verlichte waarnemingen en van aanhoudend en nauwkeurig onderzoeken.

De ware vraag is echter of de doorsnee leden van de TS beweringen simpelweg onderschrijven, of er diepgaand over mediteren en zo tot waarlijk leren komen. In de eerste reeks van de *Brieven van de Meesters van Wijsheid*, in brief nummer 59, aan dr. Annie Besant door Mahatma KH in het jaar 1900 (negen jaar na de

dood van HPB), zegt KH: *De TS en haar leden fabriceren langzaamaan een geloof. Een Tibetaans spreekwoord zegt 'Lichtgelovigheid brengt lichtgelovigheid voort en eindigt in hypocrisie'. Er zijn zo weinig mensen die iets over ons weten. Is het de bedoeling dat wij gunstig gestemd of tot idolen gemaakt worden... De schuimkop van de golf van intellectuele vooruitgang zou aangegrepen en naar spiritualiteit gegidst moeten worden. Die kan niet geforceerd worden tot geloofsrichtingen en emotionele verering. De essentie van de hogere gedachten van de leden in hun gezamenlijkheid zou alle actie in de TS moeten gidsen.*

De moderne TS werd gebaseerd op de richtlijnen en instructies die de Meesters van Wijsheid gaven via hun brieven en op andere occulte manieren. In deze context beschouwd is de bewering van de Mahatma KH uiterst belangrijk: in de theosofische beweging is geen plaats voor blinde verering en voor bijgeloof.

Wanneer de verlichte waarnemingen van 'de groten' onder woorden gebracht worden roept dit vanzelfsprekend ernstige beperkingen op. J. Krishnamurti, één van de grootste spirituele denkers van de twintigste eeuw, heeft keer op keer gewaarschuwd *dat de beschrijving niet het beschrevene is*. Tenzij wij mediteren en onze intuïtieve waarneming ontwikkelen over theosofische leringen die in boeken worden gegeven, zal er niets gebeuren wat de moeite waard is. Nieuwe concepten en ideaties op het mentale niveau maken, gebaseerd op informatie die wij uit boeken halen, kan ons alleen maar helpen bij het creëren van illusie na illusie. Na teleurstellingen in de uiterlijke wereld kan de spirituele zoeker misschien fantastische ideeën over het spirituele leven hebben, louter gebaseerd op informatie die hij uit boeken bijeen heeft gesprokkeld, en hij kan daarin veiligheid zoeken. Het denkvermogen dat gehecht is aan aards gemak en dat behoefte heeft aan veiligheid wordt doordrenkt van zintuiglijke verlangens, en kan daarom niet verder reiken dan de fysieke dimensies van ons bestaan. Boekenwijsheid blijft vluchtig en ongrijpbaar.

In *De Stem van de Stilte* staat in 1,26 (*Drie Wegen, Eén Pad*, bladzijde 39): *De naam van de tweede Hal is de Hal van Lering [de Hal waarin de leerling op de proef wordt gesteld]. Daarin zal uw Ziel de bloesems van het leven vinden, maar onder iedere bloem een opgerolde slang*. Blind geloof en een dogmatische benadering kunnen ons alleen helpen om schijnheilig te worden, en niet om een fundamentele transformatie in ons leven teweeg te brengen. De prachtige leringen die geopenbaard worden over het bestaan van hogere dimensies, de eenheid van bestaan in het universum en het grote evolutionaire plan dat uitgelegd wordt in theosofie zijn onderwerpen die onderzocht, ervaren en waargenomen moeten worden. Bestaansvormen in de zichtbare fysieke dimensie zijn slechts topjes van de ijsberg, en er zijn diepere dimensies die nog onvouwd dienen te worden. Die materie zal een serieuze bestudeerder van theosofie niet blindelings aanvaarden of verwerpen, maar benaderen met een onderzoekend denkvermogen.

Een zuiver en open denkvermogen is een vereiste om diep in te gaan op deze levensvragen. Het denkvermogen is de schakel tussen geest en materie en kan weerspiegelen wat zich in de spirituele dimensie bevindt. Het denken kan ontvankelijk worden voor de diepe wijsheid die met theosofische leringen wordt overgebracht,

leringen die niet van de aarde zijn. Een theosofische student kan inzicht ontwikkelen in de wijsheid achter de woorden door zijn gedachteprocessen te volgen en onder controle te brengen. Als we het denkvermogen zelf observeren, dan kan dit het onderscheidingsvermogen naar een hoger plan brengen, en zo kunnen we wilde en onbeheerste gedachten een halt toeroepen. J. Krishnamurti heeft herhaaldelijk het belang vermeld van het observeren van ons denkproces, en van het ontdekken van de waarheid over dingen, zonder hierbij afhankelijk te zijn van gezag, interpretaties en boeken. Zijn leringen zijn een aansporing aan de mensheid om onderzoekend bezig te zijn.

In boeken vinden wij allerlei meningen en interpretaties en dit geeft duidelijk aan dat wij ons niet afhankelijk kunnen maken van kennis als het laatste woord over waarheid. In *Esoteric Writings* van de grote occultist T. Subba Row bijvoorbeeld vinden wij verschillende meningen over de leerstellingen van Sankaracharya. Dit benadrukt nog eens het feit dat wij meningen en gezichtspunten van anderen niet kunnen opvatten als zijnde het laatste woord, dat wij niet blindelings kunnen aannemen en geloven dat zij de 'waarheid' bevatten. In hetzelfde boek schrijft Subba Row *dat de TS niet bestaat uit een groep religieuze leraren, maar dat het eenvoudigweg een vereniging is van onderzoekers en vragenstellers.*

De theosofische student zou leringen kunnen benaderen met een onderzoekende geest. Leren vindt alleen plaats wanneer het denkvermogen vrij is van alle beperkingen en ketenen. Het steeds diepere besef van hoezeer wij afhankelijk zijn van traditie, blind geloof, bijgeloof en uiterlijke omstandigheden in het algemeen, die bewustwording zal ons helpen om deze door het denkvermogen opgeworpen hindernissen te overstijgen. In ons dagelijks leven zijn er gelegenheden te over dat ons zelfbeeld wordt uitgedaagd. In plaats van ons te verschuilen achter een muur van verontschuldigungen en rechtvaardigingen kan het, als wij onszelf observeren, een prachtige gelegenheid bieden om waar te nemen hoezeer wij slaven zijn van angst, van de meningen van anderen, van onze tradities enzovoort. Dit zijn de momenten dat wij uit onze schulp kunnen kruipen om een blik op de verte te werpen. Alleen als ons denkvermogen zich niet vastklampt aan geloof of verlangens, als het de angst heeft overstegen, alleen dan zijn wij in staat om te observeren en te leren. Op zulke momenten worden de diepe waarheden ontvouwd die versluierd liggen in de grote leringen van theosofie.

Dit is de prachtige lering die ons deelachtig gemaakt werd door Krishnamurti: hij benadrukte het belang van een onderzoekend denkvermogen. Waarachtig onderzoek en leren komt alleen tot bloei in een atmosfeer waarin vrijheid van denken bestaat. De resolutie *Vrijheid van Denken* (die op elk binnenblad van *Theosofia* staat, redactie) is een fundamenteel principe bij alle activiteiten van de TS. Deze verklaring, aangenomen door de internationale algemene raad (General Council), is een duidelijke verklaring dat de TS een centrum van **leren** is.

Uit: *The Theosophist*, maart 2008

Vertaling: Anne Myrthe Iken

Interview met Jo en Trinette Stots

Inleiding: Een gesprek met Jo en Trinette Stots is een beleving op zich. Jo is inmiddels zesennegentig, en Trinette is eenennegentig jaar oud. Er zijn niet veel echtparen die zo lang hebben samengewerkt binnen de Theosofische Vereniging in Nederland (TVN). Het is ook heel bijzonder om te zien hoe zij volstrekt verschillende persoonlijkheden hebben, en hoe dat samengaat: Trinette is duidelijk een gevoelsmens, terwijl Jo een sterk rationele benadering van het leven en van de wereld heeft. Dat kan zeker wel eens botsen, maar Jo en Trinette gaan allebei voor het hogere ideaal. Dat is ook één van de mooie dingen van het werk in de TVN: we zijn allemaal anders, vinden andere dingen die ons inspireren, en juist die verschillen maken onze gezamenlijke zoektocht zo interessant en maakt dat we niet vastlopen in onze dogma's.

Lid worden van de TVN

Trinette omschrijft zichzelf als een 'oude' vrouw, met oude gedachten, maar steeds op zoek naar vernieuwing, keer op keer zoekend naar waarheid. Ze heeft vanuit haar jeugd altijd gezocht naar harmonie en eenheid, en is in contact gekomen met spiritualiteit door vrienden van haar vader die lid waren van het Lectorium Rosicrucianum; daar heeft ze als kind veel aan gehad. Toen Jo en Trinette in Amersfoort gingen wonen kwam Jo via een buurman in contact met ceremonieel werk dat geïnspireerd werd door de theosofie; in 1966 werden ze lid van de TVN.

Loge Amersfoort

In Amersfoort hebben Jo en Trinette vele jaren samen de loge geleid. Voor hen allebei was het heel belangrijk om bij dit werk vooral ook veel ruimte te maken voor gesprekken met niet-leden. Steeds hadden zij het grotere doel voor ogen om mensen te helpen en samen de wereld gelukkiger te maken. Ze liepen daarbij soms tegen traditionele theosofische dogmatiek aan. Jo en Trinette besteedden veel aandacht aan Witte Lotus Dag en aan de genezingsdiensten. Door hun hechte samenwerking werden ze ook wel 'vader en moeder' van de loge genoemd. Toen Loge Amersfoort op 28 september 2013 honderd jaar bestond gaf Jo daar een historische terugblik (zie Theosofia 2 van 2014, bladzijde 58 en 59), en was Trinette thuis per telefoon aanwezig.

Van kadercursus naar zomerschool

De zoektocht van Jo en Trinette naar vernieuwing en hun veelvuldige contacten met mensen die nog niet bekend waren met theosofie maakte dat zij zich inschreven voor de vierjarige kadercursus die de TVN aan het eind van de zeventiger jaren van de vorige eeuw organiseerde. Enkele enthousiaste deelnemers van die cursus besloten om met een nieuwe aanpak zomerscholen te gaan organiseren. De zomerschoolgroep werd een hecht team en de programma's bleken zeer aan te slaan. Er was ook ruimte voor de meer gevoelsmatige belevingsaspecten van theosofie, wat als heel bevrijdend werd ervaren: dat maakte mensen blij. Experimenteren betekent echter ook dat je achteraf beseft dat het werk op sommige

onderdelen misschien beter had gekund, dat er in een aantal gevallen misbruik werd gemaakt van geboden vertrouwen. Als je als team goed samenwerkt kan dit echter goed opgevangen worden.

Inspirerende contacten

Eén van de boeiende aspecten van het werk in de TVN is dat je met inspirerende mensen en organisaties in contact komt die ieder hun eigen manier hebben om spiritualiteit te beleven. Voor Trinette waren dit Rukmini Devi Arundale, Shridevi Mehta, de Rozenkruisers, de Vrij-Katholieke Kerk, de Tibetaanse boeddhisten. Jo refereerde speciaal naar Daniël van Egmond, Ronald Engelse en Wim van Vledder, evenals naar zijn ceremoniële contacten. Het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) in Naarden wordt door Jo en Trinette omschreven als een heel bijzondere plek waar de kracht van schoonheid sterk is en 'waar mensen die liefde in hun voeten hebben op de grond lopen'.

Het embleem van de Theosophical Society

Op het moment dat Els Rijnker voorzitter van de TVN werd stonden ineens Jo en Trinette voor haar neus met een wel heel bijzonder cadeau als blijk van hun vertrouwen en steun: een gouden hanger met het embleem van de Theosophical Society, gemaakt door één van de edelsmeden van de familie Zwollo (van wie de laatste drie generaties zeer actief betrokken leden waren van de TVN, zie bladzijde 248 tot 251 van het decembernummer van Theosofia 2008). Dit embleem lag al die jaren bij Jo en Trinette thuis op een mooie en bijzondere plek. Els heeft de hanger vervolgens steeds gedragen als een soort van 'ambtsketen', bij officiële gelegenheden van de TVN. Voorwaarde van het geschenk was dat zij het embleem zou doorgeven aan de volgende voorzitter van de TVN (en dat die het weer zou doorgeven aan de volgende voorzitter). En zo geschiedde, toen zij op de Algemene Leden Vergadering van 2015 het gouden embleem officieel overdroeg aan de volgende, en huidige, voorzitter Wim Leys.

Het verleden en de toekomst

Jo en Trinette Stots ervaren terugkijkend de grote rijkdom aan kennis die ze mochten ervaren en die ze konden delen met anderen.

Voor de toekomst denken ze aan eenheid in verscheidenheid, in vol respect: ideeën kunnen verschillen, maar in ons verlangen naar liefde en wijsheid zijn we allemaal één.

Arend Heijbroek

Bestuurstafel

Van de bestuurstafel – juni 2018

In juli 2016 hebben wij al op het Internationaal Theosofisch Centrum (ITC) kennisgemaakt met Vicente Hao Chin Jr., één van de belangrijkste theosofische leraren van nu. Hij gaf toen een meerdaags seminar over *The Process of Self-Transformation*. Zijn boek hierover is inmiddels bij onze uitgeverij UTVN in het Nederlands verschenen: *Het proces van zelf-transformatie, onderzoek van ons hogere potentieel om effectief te leven*. Wij verheugen ons er dan ook op dat Vicente Hao Chin Jr. op zaterdag 30 juni 2018 weer in de Besant Hall van het ITC komt spreken over zijn levenswerk.

Wie van u tijdens zijn buitenlandse vakantie deze zomer óók iets aan theosofie wil doen moet even de rubriek *Activiteitenagenda* bekijken, want daarin staan ook hele leuke dingen bij onder *Agenda Internationaal* (zie bladzijde 72).

Foto's Far Horizons en Krotona

Terugblikkend op de afgelopen maanden kunnen we zeggen dat het een zeer geslaagde periode was. Vijfentachtig bezoekers genoten op 17 maart 2018, de TVN voorjaarsdag, van twee zeer bekwame sprekers over *Emanatie en Evolutie*, namelijk Dr. Hein van Dongen en Dr. Rico Sneller. Via de laatste digitale TVN *Nieuwsbrief* kunt u de video-opnamen nog zien. . . .

Bestuurstafel

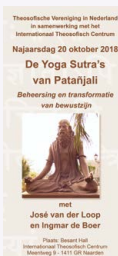
Op 19 mei 2018 werd de derde Krishnamurti studiedag gehouden, als vervolg op de Nederlandstalige studiedagen op 24 september en 19 november 2017. Deze derde studiedag, *Inner Transformation*, was in het Engels omdat Prof. P. Krishna de speciale gast was. Hij werkt voor het Krishnamurti Studiecentrum van het Rajghat Education Center in India. Deze dag werd gehouden in de kapel van de Vrij Katholieke Kerk op het ITC-terrein in Naarden, wat een heel geschikte ruimte bleek te zijn. Eerst gaven Peter Jonkers, Arend Heijbroek en Mariël Polman drie korte inleidingen waarin ze kort samenvatten wat op de eerdere voornoemde bijeenkomsten was besproken. Daarna sprak Prof. Krishna: Waarom maken we geen vorderingen in onze ontwikkeling? Is het onophoudelijke denken daar misschien de oorzaak van? We zijn voortdurend in een toestand van fragmentatie. Om hieruit te komen moeten we in een toestand van niet-denken komen, dus ons niet-weten beleven en aanvaarden. In die toestand speelt ook het verleden geen rol meer, en kunnen we zuiver waarnemen. We laten alle woorden vallen, want woorden verhinderen ons iets nieuws te zien. Kijk gewoon, benoem niet. Deze toestand geeft ons energie, ware intelligentie en voert tot transformatie. Dit vereist wel onze totale toewijding, immers partiële transformatie bestaat niet. De middag werd afgesloten met dialogen in vier groepen.

Op 2 en 3 juni 2018 hadden we het voorrecht om - helemaal uit Australië overgekomen - Linda en Pedro Oliveira te horen en met hen in dialoog te gaan over *The Quest for Wisdom: Insights from N. Sri Ram* (foto Sri Ram).

Wij hopen dat de Nederlandse afdeling in grote getale vertegenwoordigd zal zijn in Singapore, zowel op het Wereldcongres van de Theosophical Society (Adyar) van 4 tot 9 augustus, als op de bijeenkomsten van de Theosophical Order of Service (TOS) daarna.

Zie voor informatie www.ts-adyar.org/content/world-congress-2018

Op zaterdag 20 oktober 2018 vindt de TVN najaarsdag *De Yoga Sutra's van Patañjali - Beheersing en transformatie van bewustzijn* plaats, met José van der Loop en Ingmar de Boer. De voertaal is Nederlands.

Wim Leys, voorzitter TVN

Adressen Theosofische Vereniging

Secretariaten van loges (l) en centra (c), (b) = met bibliotheek

- Amersfoort (l,b):** Marian van der Pijl, M.Rossaartpad 8, 3813 CV Amersfoort
E-mail: amersfoort@theosofie.nl - 033 480 5653
- Amsterdam (l,b):** Mw. M. Polman - E-mail: logeamsterdamtvn@xs4all.nl
020 420 3030 - Website: amsterdam.theosofie.nl
- Apeldoorn (c):** Mw. M.W. Meek-Mennega, Burg. Tutein Noltheniuslaan 3
7316 BD Apeldoorn - E-mail: apeldoorn@theosofie.nl
055 522 1983 - Website: apeldoorn.theosofie.nl
- Arnhem (l,b):** Bijeenkomsten: Zaal boven Boekhandel Heijmen Ongerijmd,
Grote Oord 15, 6811 GA Arnhem
Contact: Ineke Vrolijk - E-mail: arnhem@theosofie.nl
026 351 5355 - Website: www.theosofieinarnhem.wordpress.com
- Assen (c):** Mw. B. Kicken, Liniekampen 38, 7873 BT Odoorn
E-mail assen@theosofie.nl - 0591 227920 of 06 2847 9127
Website: www.theosofie-assen.blogspot.nl
- Eindhoven (c):** Dhr. G.J.E.M. van den Boorn, Vier Gemalen 8,
5294 NE Gemonde - E-mail: gboorn@gmail.com - 073 551 0311
- Groningen (l,b):** Marjan Snakenborg, Meulhoek 50, 8381 BD, Vledder
E-mail: m.j.snakenborg@gmail.com - 0521 851812
Website: www.loge-groningen.blogspot.nl
- Den Haag (l,b):** Jaap Trouw, Aronskelkweg 26-C, 2555 GK Den Haag
E-mail: tvdenhaag@gmail.com - 070 397 5071
Website: www.denhaag-theosofie.nl
- Haarlem (c):** Bijeenkomsten: Rijksstraatweg 628 - 2026 RH Haarlem
Contact: Dhr. A Robinson - E-mail: arthurrbsn30@gmail.com
023 532 3193 - Website: haarlem.theosofie.nl
- Leeuwarden (c,b):** Mw. J.H.E. de Grijs-Mulder, Lepeltjesheide 85
8471 WC Wolvega, 0561 614 067
- Naarden (l,b):** Jan Rietdijk, Valkeveenselaan 19, 1411 GT Naarden
E-mail: naarden@theosofie.nl - 035 694 1898
- Nijmegen (c):** Bijeenkomsten: Hatertseveldweg 284 - 6532 XX Nijmegen
Contact: Annette Leenders-Siebers - E-mail: nijmegen@theosofie.nl
024 377 2951 - Website: www.theosofienijmegen.wordpress.com
- Rotterdam (l,b):** Bijeenkomsten: Proveniersstraat 9B, 3033 CE Rotterdam
Contact: Piet Peters - E-mail: tvnrotterdam@versatel.nl
078 613 0003
- Utrecht (l,b):** Bijeenkomsten: Kruisstraat 307, 3581 GK Utrecht
Contact: Ellen Hakkaart - E-mail: secr.logeutrecht@gmail.com
06 2688 4240 - Website: utrecht.theosofie.nl
- Zeeland (c,b):** Saskia Campert, Vrijheidslaan 10, 4484 RE Kortgene
E-mail: zeeland@theosofie.nl - 0113 854243
Website: www.theosofie.nl/bijeenkomsten/loges/zeeland
- Zwolle (l,b):** Bijeenkomsten: Enkstraat 44 - 8012 TX Zwolle
Contact: Mw. C. Kerssen - E-mail: c.kerssen@online.nl 06 4146 9767
- Overige adressen:**
- Landelijk voorzitter België:** Sabine van Osta - Geuzenplein 8, B-1000 Brussel
0032 486 631997 - E-mail: president@ts-belgium.be
website: www.ts-belgium.be
- Loge Antwerpen:** Milisstraat 22, B-2018 Antwerpen - 0032 476 879968
- Loge Witte Lotus:** Busken Huetstraat 5, B-2050 Antwerpen
E-mail: info@logewittelotus.be
Website: www.logewittelotus.be
- Tak 'Vrede', Gent:** Sisalstraat 1, B-9000 Gent
Website: www.theosofiegent.be

Secretariaat, Uitgeverij en Theosofische boekhandel Adyar, Bibliotheek

Tolstraat 154
1074 VM Amsterdam
Telefoon 020 6765672
E-mail: info@theosofie.nl
Website: www.theosofie.nl
Facebook:
Theosofische Vereniging in Nederland
Open:
woensdag t/m zaterdag
van 13:00 - 17:00 uur

Hoofdbestuur

Wim Leys (voorzitter)
06 3374 0008
Guido Lamot (vicevoorzitter)
Simone Chandler (secretaris)
Frans Meijer (penningmeester)
Margreet Meek-Mennega (lid)

Lidmaatschap

Contributie € 72,-
(incl. Theosofia)
gezinsleden € 36,-
(zonder Theosofia)

Aanmeldingsformulieren zijn bij het secretariaat verkrijgbaar of via de website.

Betalingen

t.n.v. Theosofische Vereniging in Nederland, Amsterdam
ING - IBAN:
NL31 INGB 0000 1919 10
BIC: INGBNL2A

Internationaal Theosofisch Centrum

Valkeveenselaan 19
1411 GT Naarden
035 694 5121
E-mail:
info@itc-naarden.org
Website:
www.itc-naarden.org

The Theosophical Society (Adyar)

The Theosophical Society (TS) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. De TS heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India, en is actief in zestig landen; de Theosofische Vereniging in Nederland is de Nederlandse afdeling van de TS. Om verwarring met andere theosofische groepen te voorkomen wordt in *Theosofia* achter de officiële naam 'The Theosophical Society' tussen haakjes '(Adyar)' vermeld.

The Theosophical Society (Adyar) bestaat uit studenten die bij iedere religie aangesloten kunnen zijn, of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging onderschrijven (zie achterkant omslag), dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging, dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen.

Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar waarheid. Zij zijn van mening dat waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen.

Zij zien waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma dat wordt opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aanname. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen. Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de goddelijke wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om goddelijke wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals waarheid het doel is, is vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden.

Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde.

Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de wetenschap van de geest terug, door de mens te leren de geest te zien als zijn werkelijk zelf, en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan.

Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen, zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de TS bestuderen deze waarheden, en theosofen trachten ernaar te leven.

Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Foto: Renovatie Blavatsky Bungalow vraagt fijn handwerk.
Zie www.adyar-renovation.org – The Project

Doeleinden van The Theosophical Society (Adyar):

Het vormen van een kern van de universele broederschap der mensheid zonder onderscheid van ras, geloof, geslacht, kaste of huidskleur.

Het aanmoedigen van de vergelijkende studie van godsdienst, wijsbegeerte en wetenschap.

Het onderzoeken van onverklaarde natuurwetten en van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.

Wilt u deze *Theosophia* digitaal bekijken ?

scan de QR code hiernaast

of ga naar

www.theosofie.nl/tijdschrift-t/editie-2018/juni